

48303

საქართველოს
საბჭოთავო
საბჭო

დ. ღაჩუაძე.

ავივისაქუა

აქუა — ავღიონთშოკუთუტუტა — 1938

899.762.11

დ. დაცვა

საქართველოს
საბჭოთავო

ОБЩАТЕЛЬНЫЙ
КОНТРОЛЬ
ЭКЗЕМПЛЯР

აქიზვიკა იაგაზ

ბუ-სახდაკ ამანუ

AB 303

იღაჟეოჲ აჲაჲ:

1. ზოხჳან — დთაუადუბ.
2. ზარჳფხ — უბრი იფა.
3. ვუაჯჳა — რმაწუჳგ, დთაჳმადოჳბ.
4. ხამაჳცი — რმაწუჳგ-ფჳიგს.
5. შაუიდა — ფჳიგსეიბოჳბ.
6. შაბახუ — რგულა ნხავუბ, დთაჳმადოჳბ.
7. შარიჳა — უბრი იფჳიგს.
8. შიჳან — ურთ რფა.
9. ნაჳია — რფჳა, 9-შოგჳჳსა ლხგწუჳიტ.
10. ჳუნთჳჳი — რგულა, იუაჯგბეჳარა დახგსხეიტ.
11. ხაიიდ — ჳურალა იგვჳცია დრეიჳაბუბ, იხგ-იჳჳგ
 აბაანგ იაზეიდჳჳგჳლაშია იყოჳბ—ილაჳჳა თარხულაჳგ.
 დაამსთოჳბ.
12. მხერბეი — დაამგსთა-არფგსუბ.
13. ლამშაჳი — ნხავგ-არფგსუბ.
14. აჳჳუნ — 12-ჳა შოგჳჳსა იხგწუჳიტ.
15. ვგჳა აჳაზაჳცია.
16. ნხგწუჳიტი არფგს.
17. ახლანბაჳა — ნხგწუჳიტი დთაუადუბ.
18. აჳჳუაჳი — უბრი იფჳიგს.
19. არიჳა — ურთ რგულა (ნხავგ-ფჳიგსუბ).
20. არ ჳაფშ რჳკომანდირ.
21. ვგჳა არ ჳაფშ ირეიჳოჳ.

აფხმატი ასახმა

აუთახ. ზოსჰან იკაბა აჰიენწირა ფვრტლანგ აკრაუატ დგქუიოუჰ. აკრაუატ ახეხა იკვდენაჰალოუჰ: იაჰია, იკა-არახუ-ტაჰანჩა; ნაყტიირახა — იყუმეივ, იხთარფა, უბას დანა მათიაქუაჯგვ. აფუთა სტოლქ გვლოუჰ აყუარდიქუა ადგვლანგ.

ადიახგვ ინახარანგ ზოსჰან იუააჰიცია რაშიაჰიახტ აავ-უეიტ. აფხმატი აცივრწრან აფარდა იანვახალაქა ას-ცენაქვ ილაშცოუჰ. ასცენა უახგნახგფშოუა აუააჰიცია ამჰვ ითანგ იახგრაშიო უბოიტ. აფხმატი აცივრწრა იან-ნალავო ასცენეი არაშიაციეი რგბეარა ფარდაქ ლეინგ არაშიაციეი აწიახუეიტ. ასცენაქვ იაალაშოოიტ.

ზოსჰან (დახგქუიოუ ქოითუეიტ). გუაჯა! ო, გუა-ჯა! (დააქუტიანგ) დაბაციეი ანციეი დიშიიიიტე... გუაჯა სგმჰეი უარა!

გუაჯა (ადიახგვ). ჰი!

ზოსჰან. უაიშ ლასგ არახა! (გუაჯა დეიმააციეი-ეი-სგეიხა დაავნალოიტ). ქვთგბგვგ უმაჰაუეი უარა, არნგვ ნასგუტეგა?

გუაჯა (დშიაფვრჰაფუა, იქვ აკოუა - იაშოუა). გვ-აა... ნაყუბეი უხაწკვ სკეიტ, აა... ამქვ ფვსკონ, უბ-გვ ლასგ ისმაჰაზარ აკუხაჰ... აწლაჰივსთაეი სლგმჰა ია-გგმხეი, და!

ზოსჰან. შთა უაყუწ აციეიარა, სარა ისბო უაზგ-ძვრვ!

გუაჯა. აა, სძვრვუეიტ უხაწკვ სკეიტ. უარა იუჰიო ადა სგზვძვრვგუშოზეი სარა.

ზოსმან. ანა აუააპიცია ამათოუ ამხაყნუ უცხოელებს...

გუაჯუა. აფეხაშია სეჟან უბაწკე სციეიტ, რზეზევიტ.

ზოსმან. ზიყავ ჯადა უარა დარა აუააპიცია ჰია უჩქოვუ?

გუაჯუა. ცქა ისეზეჟამთეიტ უბაწკე სციეიტ, ჯაჟია-
ჯკ რაყარა ჯაზარ ყალაძ.

ზოსმან. იშოფა უარა, ჯაჟიაჯკ რგდა ჯაძამი ნას?

გუაჯუა. სეზდერუამ უბაწკე სციეიტ, მიზან აყააშ ირეიმჰაზარ აქუხაძ.

ზოსმან. იშოფა გუოჟმთეი უარა! იარა მიზან დეჟაძა-
მი უა ამხაყნუ?

გუაჯუა. აა, სედროუ ანციინგს... დგუასემთეიტ უბა-
წკე სციეიტ, დეჟაზარგაგ.

ზოსმან. ჰი არნგე! უი დგუოჟმთეიტ ეგი დგუოჟმ-
თეიტ, ნას იარბანუ იგუოჟთო აბრი უარა? ამალა აბეს-
თახა უჟომია! დგუოჟა გუოჟმთეი, დეჟაზარ დუმბოზი უა!
(გუაჯუა დშინგ იძაარა იჭამშელ დგგლოუბ. ზოსმან
დჯაგვლანგ, იხთარფა ააშთფაა დგნდეღლყაანგ დციოიტ).

გუაჯუა (აში დნელაგვლანგ დიზეფშოჟეიტ, ნას და-
ახენძინგ). ანცია იჯშოუბ, ამხახგ დციეიტ. დაანძა მა
ხუჭკ სეფსესმაძ (დტიოიტ): ჰაი ჯუშტ, იახაა შოანძა
სჯაგვლან აძლაგარახა სციეიტ. უახგენტაი სანაა: აეი,
აივს, აკამბაშ, ამქოფყარა უჰაა სშოგრქოვზ უაა ნასგლე-
მშო სკარახეიტ. იარა არა დგქუიოუა: უაიშ, უციეშ,
იყაწეიშ შოიოზ უაა სგლეშო სყალეიტ, სშაპქუა წყე-
იტ; სგზრქუმგვლო იყალეიტ (იჩთაირიშოამთაზე) აიი,
აღლაძ, აღლაძ! სგბლა მეჟოდა ეიხწინგ იციოიტ... ეეი
აბრა სგშოტოუ დააირ სგბლა ზენძა იფიწიოიტ (დჯაგ-
ვლანგ აში დგნდეღლფშოჟეიტ) დააძომ... (დბრაა-ძრააჟა
დნაფშო-აფშოჟეიტ. ზოსმან იყარახუ-ტაპანჩა ახაქნა-
ძაუ ანიბალაქა იაკნგხნგ დახუაფშოჟეიტ, აშოახგვ დგფ-
შოჟეიტ). აიი რგცა, ანჯაა სანგკუუნახ, ზოსმან იბზე-

ცაშა სანიცნეყუალოზ აბრი ეიფშო კაარახუ-ტაპანქა
 იყუნნე იზბახან. სკშ, დააუეიტ, სხვ იანიმყამშოეი ქი
 ნაშანე იააქუგეეგეშთაზე ხამაფი დააენალოიტ ვგმსაგე კნე.

გუაჯუა (დაათორენე). ში სეშოთაბერშიეი ხამაფი
 აღლაპ ბიშიიააიტ, ზოსპან დააიზ კვსეშშინი!

ხამაფი. გუაჯუაეი უარა არა ივრუხუაზეი უქამადა.

გუაჯუა. შო, სქამსაძამეუა, ბარა ბგმსააიტ ბარა ჩო-
 უქალა ბეილაძამი!

ხამაფი. ნაყ უდიგლგვრ, ნაყ! (ლვგმსაგ ნყარშინე ავ-
 ნეიღვრგარა დნლაგოიტ).

გუაჯუა. შო, იბმუძახეიტ, ანგხა ბქვასიტ. არა ბარა
 ბათხაგეგ საანავახან სარა, უაეიგ ბარა ბაკუხეუმა
 სდიგლზცო!

ხამაფი. უდიგლსემცაკეუა, იუმბოი აშოვლა უხატატა
 უახნადაძაბალაეა უარხუაშოიტე! (აკრაუატ გქურში-
 შიო) იზაკუ გუამუზეი უარა არა იქუუეგზ!

გუაჯუა. გუამ-ფსსარამი ნას ბარგეგ ბზგკეუ, უაპა
 იბდგრბუეი!

ხამაფი. ეეი, გუაჯუა, უარა ნასუფდა, უარგეგ სარგეგ
 ეიწოფნაპაიო ეგეგყამ, ჰგეგეგეგე შამუუციოლპ. უანგკეუნაზ
 ფპივს დააუგარ, უნხარ, უნწვრ, უბრიამში იბზიან.

გუაჯუა (ხამაფი დეიკაკეუა). ააი, ხამაფი, ბარა ნასე-
 ფდა, ბანფპიგზბაზ ხაწა ბეარ, ბენხარ-ბენწვრ, უბრი აშრი
 იბზიან! ფპივს დაასეგეაბეუა იპაიოზეი! სადგელ გყამ,
 სტივლა გყამ, ნას იზაკუ ხხარახუზეი სარა იბზეყასწოზ
 (დნეინეგ აკრაუატ ინგქუტიამთაზე იბლა ააიშლარს იენე)
 ყაი, იარაბი აბრი სეგბლა იალაღაზეი...

ხამაფი (აშახა იმთაკეუა). აიი უა უქუმტიან, აკრაუატ
 ურხუაშოიტ (დნეინეგ იმგლრა დანენე დვგწლგრფოიტ).

გუაჯუა. შო, იყაბწოზეი ბარა, სმგლრა ხეგბეიომა
 ბზშახ ილახა ბქვასააიტე!

ხამაფი (აშახა ლნაპე რხო). აბას უდიგლწ, აბას!

გუაჯუა. შო, არი ლარა სლგფშოქოუ გვღწომა მშიან.
 მოუმიოუ სდიგლწუამ აბრი ბარა ისზებუა სეგმბაკეა.

ხამაფი. უდიდელს სემპიეი უარა! (ლევმსავე გამთვინიან
იანენაიქულერხხალაქა დაამწასნე იკოუეიტ. ^{განაღიანქა}
ხხალაქა გუაჯვა იშთახა იგვლოუ აყუარდი დნახვგონე
დკაპაუეიტ. უბრი აამთახ ზოსჰან დაავნალოიტ).

ზოსჰან. ართ იყარწო ზაკუხეი მშიან? შიდიგლწ ნაყ!
(ხამაფი დგნდიგლყჲანე დციოიტ).

გუაჯვა (დჰაქჲ-ფსკჲჲა დვაგვლანე). აბრი იასგმ-
შოავგე აბას დსეისუეიტ, ზოსჰან, უხაწკე სციეიტ.

ზოსჰან. უძ ნაყ! (გუაჯვა დშიართჰაალაღეიუა დგნ-
დიგლწუეიტ). აცგვუქუა რეიფშო იყარწო ზაკუხეი ანციო
დრკჲქუშიოიაიტიე! (დნეინე იკრაუატ აქვჲ დტოიოიტ. ფგთ-
რკჲ დსუცუეიტ, ნას კოთიუეიტ) გუაჯვა!

გუაჯვა (ადიახგე). ჰაი!

ზოსჰან. უაიშ ლასსე!

გუაჯვა (დაავნალანე). ზაკუხეი უხაწკე სციეიტ?

ზოსჰან. უკა ლასსე ჰაბახურაა რყენნდა! ჰაბახუგგე
უბრი იფა მიზან ზახაქუგგე ზოსჰან შიითახეუბ ჰაი ირ-
ლასნე აბრანდა იავა. (დიქყაუეიტ) უშოფავგლოუ უარა
უბბიდა! უკა ლასსე!

გუაჯვა (დაათრგსნე). აა, სციოიტ, უხაწკე სციეიტ
(დციოიტ).

ზოსჰან (დვაგვლანე). ჰაბახუაეი იფა მიზანგგე უა-
ნიეა, აბრი ეიფშო ამც ანუეიჰაა, ნას იშოფოლური აუავგ-
სგმნე არაშიარა ათახეუბ ვენვაეიი ეიავგე რაყარა ისგზ-
რაჰი, უარგგე ურვაგა უმანე უაა ჰაა იასჰიან, უხაგგე
ფგთვჲკ რგდა უავგ ეიმჰიეიტ იარგგე დმაიიტ. სგნტატიი
აფხენრა გგმშო რგდა დგსმეცხრააატ აბნი აქჲაიფრ! დ-
ხაგრხუტეიმი ნას უაეიფ? აბერეიფ დანახსმეგრხუ, დარხანე
ეიციოუგგე სზიუეიტ. აბერეიფ ხეშ, ფშგშ რაყარა სგეი-
ქუა სხეხაჲა ჰაა იასჰიოიტ. მჰ ანსციიე, ნას ეწგხუტა
ფგსწიამ უი სარა, ზოსჰან საკუზარ! აბას ზენგგე სგხთრა
სგზრკჲქჲა ჰაა იასჰიან, იათიამშაკუა დგქჲულანე დციეიტ.
შოაყანტი სგუ ფიეიახლოუხეი, ზაყანტ სიეახლოუხეი უჰი-
არაუახეი! აბა იავგარაანე იჰიარგგე აბერეიფ დეიფხაჲს-
ტიგჲ უი სარა, ზოსჰან საკუზარ! ანს-არს ანიჰიავგე იყამ

აძვირ დივანოვს (იშთახაყა დგნკედიაალანგ იკრაუატი აქტკონსუზი
დტიოიტი, ათათგნ დახოიტი დხუცუა).

ჰაულიდა (დშიაფგრაჰაფუა, დგნკედფშოგლა-ააკედფშოგ-
ლო დაავნალოიტი).

ზოსჰან. აა, ჰაულიდა იყოლხეი, ბაახცაზეი ჯოლშთ
შეგმთან?

ჰაულიდა. საახცაზეი ნან, ზოსჰან, სარა სუკუბშოოვჰ,
სრკუჰახზეიტი, ხუჰ გუართიჰ სრკლაციოლჰ, ამლა ისცი-
გოიტი. იახა უკამბაშქუა სუთრა ინთალან, ჯგქურიე ჰია
აკუყამქუა იაჰქურხეიტი, ნან!.. იშოფაზური ნან შთა სარა,
ირქუასწარგზეი სარა რკუჰა სხუჰქუა!..

ზოსჰან (უომაშია იბო დღეხუაფშოფეიტი, ნას). ჰგ!..
ჰა-ჰა-ჰა (დგჩოიტი). ნას სარა აკამბაშქუა სრკულაჰ ჰია
ბეყაზმა ჰაულიდა, ბარა აფჰიგს ბზია!

ჰაულიდა. დიიდა უი უარა იულხეკლოდა სეზუბშოა-
შოა... ამალა არკუჰარა ისგბგზ ნაუასჰიანდა სეუახუიტი
აკულშარ.

ზოსჰან. აანდა შიგროლულუა ჰაულიდა, აანდა! აანდადა
ამხე ლაშიწოიტი, ნას აკამბაშქუა იაბეიშგრგმწიო!

ჰაულიდა. ააი, ნანხეიტი, ზოსჰან, ანთ აჰრა აკამბაშ
დოლუმეიქუა რაანდა სარა ისზეყახწეგულშოდა!

ზოსჰან. ჰგ!.. ისზეყახწეგულშოდა! სარა იბზეყასწიანდა
უა ბტიახ (იბეგ ლთარგუაჰაშია ინჰარაკნე) ააი გუაჯოა
ამარჯა უბრა სეიგულში ააგშ ჰაულიდა ლუთრა აკამბაშქუა
თალოიტი, აანდა სგრლულუაშოტი!.. დგზქუზეი უი ბგქქუნ
აიჰაბე, შთა დარფესუზეი! აანდაგგ იზეყამწიო!

ჰაულიდა. ზოსჰანხეიტი, სა სუკუბშოაიტი, ანი არკუჰა
იოლუა არფეს, მაკანა აციშია დავჰიჰიჰიჰი. შთა იშოფა-
ზური, ესგშოგქუსა აჯგქურიე საჰიალარგმა სარა რკუჰა!

ზოსჰან. აჯგქურიე ბზაჰიოზეი ნას? ანა უთრა ხუჰჯ
ბემოლჰ ესგშოგქუსა უბრი შიგბლდათოიტი, მა აკერ იაფსა-
ხენდაზ. უი აწკეს ეილგემზი უა შიგნაყტიირახხ, შიდაყ-
ტიირახხ, იააშიგქურშოანე არა სადგგულქუა აჩაში ეიფშო
იშთოლჰ, შილასნე ილაშიწარ აძვირ მაჰჰია შიეჰიოზმა?

ჭაუიდა. ოოი, სარა სეზქუხშოაშოა ზოსჰან, უაღგელ ლაწინგ ანადლეღგე შიო, ჰარა ჰაზხარა...
 ხოუა, უი ჰარა ჰაუმა იზელშო...

ზოსჰან. ნას ანადელ შიზემშოხარ, დარაჲე შიზეჲა-
 შფოხარ უა შიტიაზ სარა სნეინგ იშოზეჲასწაანდა.

ჭაუიდა. ჰარა რეკაქუა აციალუაგეჲე ჰამამიეი...
 ოოი სარა აფჰიეს ეიბა-ჲეიბა რეკა სეკიქუა აასხეჲე-
 კუანგ იზეაზ სრეკარა ივნე ივნალაიღ.

ზოსჰან (იაიციეჲეღხანგ). ბშოაჲეწწრა ბდინანგს ბე-
 შიი-ფშიუა. აციქუა შიემანზარ ანთ სკამბაშქუა ბუთრა
 ითალაზ წაკნე შირგლაციალუარ, სარა მამ ჰია შიასქოხმა!

ჭაუიდა. მამ ჰაუჰიადეჲეშომ, ახა ნას იაპარგხოუა ამ-
 ეთეიჰარაჲე უარა იუაჰთარ აჲუხეიღ იშოთაჲური!

ზოსჰან. იშოთაჲური!.. იშოგეიურა ბასემჰიეი! სკამ-
 ბაშქუა შირგლაციალუა, სადგელ ლაშიწა, სარგგე საი-
 გუაშით... ნას უაჰა იშოთა შიზეზური, იარბან ცხვრააშოჲ
 უაჰა შიეესთაშოა ბდინანგს, შიარა შინეჲეჲარა სარა
 ისეკქუმზარ.

ჭაუიდა (ზოსჰან ნაჲ ინხადეშოჲეთიზე ლებეგ ნეწაჲ-
 ნგ დანხაჰიშოა). ჰარა ჰაშინეჲეჲეჲე უს უზგ ნეჲეჲეაიღ-
 (იარა იხა). ნან ზოსჰან სარა სეჲუხშოახაიღ აბართ სე-
 ციქუა რეჰბახჲე ჯარა იაასმაჰიეიღ იშოთა სეფსეზოჲე?
 ხარგეს სეზქუხშოჲე დნარგშოაწარ იჲელგრჲეა იაიიგა-
 გეშონ, ახა...

ზოსჰან. იჲელგრჲეა იაიიგაგეშონ! უბას ზეგგე შიზე-
 მარიოჲე შიარა. ბეკიქუა ანა ქენთეჲეი იჰესთა ითაწანგ
 იმანდა ბარგგე ბნეინგ იაბცარგნ (იბეგ აალარჲეშოა),
 ახა უი სჰიეიღჰია უსჲაჲე ბაციემშინ. ხარგეს მოუ იარა
 სარგგე აჲერ სნარგშოაწაბეიღ. იზეაზ ჰია გუჲარაქუაჲ-
 გგე სეშოჲე, ახა აიშოგეილახა სმოჲე აჲუმზარ. ამალა ბემ-
 შიილანშ, იზბასჰიაზალაჲე, აშიირა ბაჲეწე.

ჭაუიდა. ჰიი, ნანხეიღ, დსემშიიჲეა დეშოფასემში-
 ეიი სხუქუა რაიადეჲე აარქჲეჲეჲეაანგ იზეაზ. ოჰ, ურთ
 სარა ოჲეშოა იზბარაჰა, ურთ სარა იაასემგეწეწეჲეაანგ
 სწაი დრეკჰახა დეიბა-ჲეიბახა ივნათა დეჲნახაიღ.

ზოსმან (დავგუაშია). აბრი აშიირა მშთაყურა ბღინანეს! ბეკეჭუა ზგახ მაკანა დბზღდრძომ, ნას იოუენე აშიირა ბაჭუბ. იბგუცხუუ ამიგ იგაზარგავ ბზღდრუამეი!

ჭაუიდა. დიიდა, ისგუცხუუმოუ საშაზაწი იაკუზარგავ ისპიო იგემხაიიტ, სხუქქუი სარეი შალაღვრძ იხმდაიიტ.

ზოსმან (დგუანგ). აბრი აფჰიეს დხაგოუბ შია სეკოუბ. სარა აკგ სპიოიტ, ლარა დაჩჰაკგ ლემანგ დავოუბ. აბას ბეზლან ალა ინგქურშინგ ბცა, სარა ისპიო ხაბემწოზარ.

ჭაუიდა (დვაგვლანგ დცარც დანგნახაჰილაკა იარა იმაჰარტი). სეკეჭუაგავ ზღრაგუოუ უარა უოუბ, ახა იხაახა იულრაღაიიტ სრკკპარა (დციოიტ).

ზოსმან. იხაკუ უაუზეი შშიან აბართ! ბეკეჭუა რხაბარ ბარა იბსერბანდა ბახტოოუ ბემგვღაიიტ. (დნალგშთაფშოშია) იშისერბაბ სარა, ზოსმან საკუზარ! (აფენჯერ დნადგვლანგ). გუაჯუა! გუაჯუა სემჰიეი! დამაციეი ანცია დიშიიიიიტეი, ლასსე უაა შია იასემჰაანი!

ჭაბახუ (დაავნალოიტ). შშობზია!

ზოსმან (დაახაჰინგ). უაა ბზია უბეიტ, ბზილა უააბეიტ საბაძეი ჰაბახუ... უშოფაყოუ, ჰაბახუ, უქმაჰ თანგ უყომა?

ჭაბახუ. ეირგაჰია სეკოუბ უხაწკგ სციეიტ, აქმაჰ სარა ისგუთაგუშოდაზ.

ზოსმან. უტია, ჰაბახუ, უზგლოუზეი!

ჭაბახუ. სტიოუბ უხაწკგ სციეიტ (დტიოიტ).

ზოსმან. ჰაბახუ ავნგ შიგშოფაყაქყოუ, სანაძეი დგშოფაყოუ?

ჭაბახუ. ჰაყოუბ უხაწკგ სციეიტ, უანაძეი ათაკუაეიგავ ახუშოთარა ლგჩჰაჰაიტაგუშოუბ.

ზოსმან. გუაჯუაეი უახა დნასეშოთენ დუმბაძეი?

ჭაბახუ. დზბეიტ უხაწკგ სციეიტ. ანა ახაყარაყენგ აკამბაშქუა ბლდგკ რგზფესყან, ავნგუა სყოიტ შია სქვგ-

ნახონდ დაასფვლან, ზოსპან შიითახუნ-ფვინ ანდჰეპაჰ ჰოჰ
 ზოსპან ჰაითახუნარ ნას ჰამციოი სპიან სარა არანდ...
 ხოეიტ, იარგაგ მიზან იახხა დციეიტ.

ზოხპან. ზაკუხეი, ჰაბახუ არახხა უავ შიიაქულადომეი, მა სანადძეი, მა უარა?

ჰაბახუ. ჰზემაიეიტ უხაწყვ სწეიეტ, არაშიატი ჰარგუა-მწეიეტ ციგაა.

ზოხპან (დფვშეგრჩჩო). მიზან დაბაყოლ, მიზან აციეიქ?

ჰაბახუ. მიზან არა აბააეი ახუაქვუ დრაშიოიეტ უხაწყვ სციეიტ, უაქეივწიყა დააიპ უი.

ზოხპან. ააი, ჰაბახუ, მიზან დაარა დეკქუნ ავგსთა-აუბ... შოაყანტი სიეახმოლ უდგრუანდაზ!

ჰაბახუ. ზოსპან უხაწყვ სციეიტ დეკქუნში, იხშოგვ ფგრუეიეტ, იზამეკურა უარა დათაუმწაროლუბ აქუმზარ...

ზოხპან (დაახუცნე). ჰაბახუ შიარეი სარეი ჰვდალა ხულჰარაკ ბზეკიაშარაკ ჰაბეანე ჰაყამ, ახა საბრაა გუაქა-ქუა რეიფშო შიეზბოიეტ. მიზან აკერ სიეახეიეტ, ახა უარა უაჰათერ აყნეტი იანასეუეიეტ... უაქეივ სგზშიეფხა უი-ოლუბ... მიზან დმიეიეტ, ახა უარა იუასჰიოიეტ...

ჰაბახუ. ზოსპან უხაწყვ სციეიტ, ჰარა იჰალშოლ აქახე უარა უყნე ჰხე ჰაშოფეიგძო.

ზოხპან. სარგაგ იარა უბასოლუბ შიარა შიზე სშოჯყოლ-ჰაიეულაციოლუბ, ეიბათახეუ ჰაუბ, აწიბერგახე უაქეივ შიარა შიერგუამწრა უიყარა ისთახემზეტ, ახა იუაჰახმოლ სგზდგ-რუამ ჰაბახუ,— სეეიხაჩა დციეიტ (ჰაბახუ იაიციეემლხოიეტ). მიზან აბას ხემზ რაყარა სეეიქუა სზიხაჩაროლუბ იავაა შიეილახაზარგაგ.

ჰაბახუ. იუზიხაჩამ უხაწყვ სციეიტ, იაუახეი იუზიმ-ხაჩაქუა. ჰარგაგ ციგააძა ჰაილახოლუბ, ახა იშოუაიური.

მიზან (დაავნალანე). მშოგბზია!

ზოხპან. უაა ბზია უბეიეტ მიზან! უთეძშია შოაჰჰიოზ უაიეტ უარგაგ, უტია!

მიზან. სგელაზ, სკაპაუდამა... ზაკუზეი არი, გუაჯუა
 აკუკუ ჰია კუბთუა, ზოსპან შოითახეუპ ჰია ატიგლა ირ
 გონეი?

ზოსპან. ზაკულუ უმბოი, მიზანი, აიაშა უასპიაპ, უარა
 ხუართარაკ სზუშუაზარ სეძიტ იიაშოანგ სენტა.

მიზან. იშოფოკოიო ზოსპან! უარა უძუაზარ უეიქურ-
 ხარა სარა სგზლახუართახეუზეი?

ზოსპან. უარა ხაგა, არფეს ზამინა უეილგხხა იშოფეკულ
 უშოხუართამ. უმბოი იაცკ ულარგლაგევენ აუაპიცია ისგზ-
 როლქიან, იახა აგურქა ჰია სემხე ითოუბ.

მიზან. უი ბზიოუპ, ახა უაეიგ იუხახხეი?

ზოსპან. ისგხახეი უმბოი, მიზან,— სგეიხაა დციეიტ,
 ფგორაკ სგეიქუა სზგუხაჩაროუპ.

მიზან (დიაილაშინგ). ყაი ზოსპან, სარა სახუართამ
 აეიხაჩარა. უი ეგასეღუმცალან.

ზოსპან. უახუართოლ უახურთამუ სგზდგრუამ, ახა
 უარა უდა ეიგხაა დსოუამ.

მიზან (იბეგ ნპარაკშია). მშინ სარა სგდა ეიგხაა
 დემოლქუა სარა იაპა სეიგხაჩოუმა, ზოსპან.

ზოსპან. უეიგხაჩამ, ახა ფგორაკ ისზუხაჩაროუპ.

მიზან. ნას ეიგხაჩას ჰშოგუთახეზ ჰაუპიარკ ალმა,
 გუაყრა დლქ უმაშშია გგჯა ახაცია ჰუს ჰაყუნგ ჰხაიუგა.

ზოსპან. გუაყრამქუა, უარა ხაგა, რახუგუართაკ ხაჩა-
 და ინსეგერ იუხასთამხოი!

მიზან. სარა ისხაროლზეი მშინ ურახუ ფხასთახოზარ.
 აბას წგფხცია მგზევი ბეხაკვი უეიქუა სრგცენ; აკიალუ-
 არა ააირ უბას... უაჰყუაწ, ზოსპან, ჰგუ ააფნაწიამეიტ
 უეიხაჩარეი, უცხგრაარეი.

ჰაბახუ. უს უმპიან უარა ბზამქუ! იშოფეკულ ზოსპან
 აკუპაპია უშოიაციაეიო!

მიზან. იზბან ესგშოქუსა ზოსპან სიეიხაჩოუმა სარა?

ზოსპან. მიზან უარა უაგდგუაიიტ ჰია სკყოუპ. სგეი-
 ქუა რგხაჩარა უათოლუმხოი?

ზოსმან. იმისგერბამ სარა, ზოსმან საკუზარ. გუაჯუაძე უნიენგ სიხვ აკუადგრ აქუწა (აჩხეილაპიარა დალაგონე)

გუაჯუა. უაქიეწიყა უხაწკ სციიტ, (ნას დაყუნდ-კუნდშია ინაპე აყაანგ დციიტ).

ზოსმან. ზაკუხეი მშიან? იყამა თეხნე დესზეწყაარ-კვამ დიქუზხეი? იდსერბამ სარა ურთ, ალაქუა (ქითთუ-ეიტ) გუაჯუა!

გუაჯუა (აღიახე). ჰაი!

ზოსმან. უაიშ ლასსე!

გუაჯუა (დაავნალანგ). ზაკუხეი უხაწკ სციიტ.

ზოსმან. უნიენგ სეიმსე აგ!

გუაჯუა. უაქიეწიყა.

ზოსმან (ეიმსე აშაწარა დნალაგონგ აღიახე ყამჩე-შთებეკ გოიტ) უნდიგლწ, ყამჩეშთებეკ გვეიტ!

გუაჯუა (აში დნგლაგვლანგ). სააიდ იოუბ.

ზოსმან. უნიეფელ გუაჯუაეი!

ხააიდ (იყამჩე კნე დაავნალოიტ). მშოგბზია!

ზოსმან. უა ბზია უბეიტ ბზიალა უაბეიტ სააიდ, ჰაი უშოვსთახე უაბაიი ალაქ უინგპააიიტ... უტაი!

ხააიდ (დნატაანგ). ზაკუხეი უხაწკ სციიტ სზუ-თახე?

ზოსმან. ზაკუუ უაპარ სიირს იუფხააძაბ. აბრა აკყა-რაკვო წლაპიუსთაეიკ დენხოიტ ჰაბახუ ჰია. უარგვ დუ-დგრუეიტ. აბნი იკკუნ მიზან ზახაბუ, ალა-ქაააჭვრ, იამ-გვგ იარგვგ საარგებხან ფგთრაკ სვეიქუა სზეშხაჩა-როლუ ჰია რასპიეიტ. მიზან იოუბ იხასპიო. ააიტ, უარა ქუეხეჩახეზმა ჰარა იპიან, იყამა აათფაანგ დესზეწყეიტ. იია-შთანგ ალა ეიფშო დშეზარ აკუნ, ახა ურთ ირგქუნავო დაჩაქუა.

ხააიდ. იშოფოუქიო ზოსმან უხაწკ სციიტ, მიზან უარა დგშოფოუზეწყაოზ?

ზოსმან. უარა უმსიტ, ალაქ ინგს დესზეწყეიტ, შთა იპია სააიდ უდინანგს იშოფა რგქუნავო უბართ?

სააიდ. უარა უციქუა რგხანარა აბანთ ალაქა ირან
თიამშაქუა, მიზან, ჰაბახუაი იფა იყამა თფაა დანთხუა
პრესნე ეიმწიანე რგხედ ახაამგვშა იაპთიიპ.

ზოსპან. აბას, აბას, აბრიოლუპ ურთ ირექუნაგო;
აფგრხაწა სააიდ, იუჰიეიტ იიაშა. უარა სააიდ აეაგტროა
აგუ უმოლუპ აფგრხაწა, უბასწიყალოლუპ იშათახეუ. ეგაგრთ
ინაფშოუაგაგ აბტაპ. მანხარ იაპწეწყაო იალაგუეიტ უარა
უმსიტ.

სააიდ. ხარგფს დაბაყოლუ?

ზოსპან. ჰაი ჯუშთ, ხარგფს ჰაი სარა ფაე დსეგმოლუპ,
მჩებეკ წუეიტ დკვლემსიეთეი. ახა უეიზგაგ-უეიზგაგ
უახა მა უაწიუხა დააპ ჰაი სეყოლუპ.

სააიდ. სარა სკოიტ უაეიგ; კუნციაქუაე ბჯარლა
იხთიანე იახეყოლუ ზდგრუეიტ. ურთ სეგმანე უაწიუხა ავანე
სა სკოე სააუეიტ. ხარგფს დშააილაეა უახა დნაშთე
იშააიუშა ცქაა ეიბაჰაჰაა.

ზოსპან. აბას, აბას, აფგრხაწა სააიდ, ხარგფს დშა-
აილაეა უახა დნასეშთეუეიტ. ამალა დაარა ხშეგვლა აუს
შოდაროლუპ. უეზგაგ აბრი იიმწიარა შოფაყალაპ ზუგუ-
ხუეა, სააიდ?

სააიდ. მიზან ილა ხშეარას იმილა ჰაბახუ?

ზოსპან. დაჩა ძლაბ ხუეკე დეყოლუ უაჰა ხშეარა
დემიამ.

სააიდ. ნას უბართ ავგეა აიდაჰაჰაჰაჰა, უაჰა ზა-
კუხეი?

ზოსპან. უი ბზიოლუპ, ახა ანი მიზან იქაჰაჰაჰა ხუეკე
იულადეხარ ყალაპ უდგრუოლუ!

სააიდ. აი ზოსპანხეიტ, მიზან რეკა ეიფშოუმა არ-
ფარცია ჰარა ეიდაჰკალახეო.

ზოსპან. ოო, ისემდგრუეი! იბზიოლუპ ნას, დაარა იბ-
ზიოლუპ. ახა იუდგრუოლუ სააიდ, ხშეგვლა, დაარა ხშეგვლა
აუს ყაწატეუ.

სააიდ. უი უაცეგმშიან ზოსპან. სკეიტ სარა, უმში
ააბზიახეიტ.

ზოსმან. აბზიარა უზეყალაიტი, აბზიარა, (დნიშთაქ
ლანგ) გუაჯუა უნეინგ დრუგეიწა უარა! (დხუცუა დაახუნ
მინგ) ჰე, აფერხაწა სააიდ... სარგაგ სანგკეკუნაზ უი ვიღუშ
აკვრ სერკუთიანაგუშან ახა... მამოუ სააიდ იიპაზ აუბ
ურთ ირგეკუნაგო. (დგნკეკდიიალაშია დტიოიტი, დხუცუეიტი,
ნას კუთიუეიტი) გუაჯუა!

გუაჯუა (აღიახგ). ჰიი!

ზოსმან. უაიშ ლასსე!

გუაჯუა (დაავნალანგ). ზაკუზეი უხაწკე სციეტი?

ზოსმან. აუაპიციია რხუ ყაშიწახაოუმა უარა?

გუაჯუა. ახაურძე კნაპაუბ უხაწკე სციეტი.

ზოსმან. იბზიოუბ, ნას, უცა!

გუაჯუა. აბრი აზგ აუმა მშიან დგზსგებხა (დაა-
ყუნდ-ყუნდნგ დციოტი).

ზოსმან (აღიახგ ილგმა რხანგ დდერკუა კუთიუ-
ეიტი). გუაჯუა!

გუაჯუა (აღიახგ). ჰიი!

ზოსმან. დგზუსთა უა უზაციაციო?

გუაჯუა (აში დაალახხნგ). ხარგუს იოუბ.

ზოსმან. არახა უაიი ჰია იიპიი! ჰიი სააიდ დციანძა
უაარაუაზუ უქკუნ მგვადახაიტი.

ხარგუს (აში აიგუა აღიახგ). გუაჯუა უბრი აჩვგ
აფხძე აღაბაანძა ილაგა-ვაგალო უარა! (დაავნალანგ) ზა-
კუზეი მშიან არი გუაჯუაეი იიპატყალეიუა, ზოსმანი მიზან-
რაიი ეიზწყეიტი ჰია.

ზოსმან. უარა უანაჯალბეიტი უაბაყო, აბარ მჩებეგ
წუიტი უკვლემსიეთეი?

ხარგუს. აბრაბა უსქუეკ სემან სზგმაიტი.

ზოსმან. ზაკუ უსგზ იუმაზ?

ხარგუს. იუგულამშიოი ზნგ არა კუატაშ იფა ურადუ
სრაი ბზეფენყა სალაციოტი ჰია ანიასჰია იანიმუზ?

ზოსმან. აა, ნას?

48 303

ხარჯეს. უბრი აზვ საარგუიან, ინოქუჲ, (ფუნჯუღჲ) დსერძან აბრა ჯარა იწიანზ ისგმან. თიხა ვეღელს (სეშუჲ) ცოხ ანრაპა, უანძაგვ სნაპჲ, ინერწიხან, ახა ამარჯა პარქუა პია სნაპჲ ვითანერწიხან. უახვენტი სანხენძივ, შიჩქუა სფოთაიტი პია ვებავგ სემანზ იახა დარა რქოვ სააიტი. ვიბარგურლაფი ხარა სზეროტი; შტია შრა უბამ ანი არი... იახაა შევმთან აჩქუა ირეიდგზ აკვ სარა ილასერთან იახავან უაეივ აბრა იქოპიოუბ.

ზოსმან. უავგ დუცდამი, უარა უმალა უამა?

ხარჯეს. ლამშაწი დსეკუჲ; ამაწურთახა დნეიზარ აკუხაპ.

ზოსმან. აა ალა-ქააფერქუა, უი აუპ ურთ ირექუნავო. ახა უიეიფშო აკუმ მიზანი პაბახუი ირექუნავო; ურთ იშოთაიციანუ იქოპიანვ ითიტოუბ.

ხარჯეს. ურთ ირუახეი მშთან. გუაჯოთეი უბასშია აკვ დაქოზნ წაბერგვემა?

ზოსმან. წაბერგვემა, — მიზან იყაპა თფაა დგსზე-წყეიტი.

ხარჯეს (უამაშია იბო). ზაკუხეი მშთან იუხო? (დვა-წყანვ) მიზანწყაა იყამეი თფაა დანუზეწყაა ალა ვიფშო დეილორგბლაა დუზექუმწოხი! (იყამივ ააშთხენვ დდიექულოტი). სარა იდსერბამ, ურთ აზგწყააშა ზეიფ-შოროუ!

ზოსმან. აა, უს აკუმ ხარჯეს, უს აკუმ. სააიდ არა დეჲან, იპამეიტი ურთ ირექუნავოუ.

ხარჯეს. ზაკუხეი იშამბა?

ზოსმან. ზაკუხეი უმბო, ხარჯეს დაიუზარ უახა დნაშთვ, პრექულანვ ვიმაწიამ პია აუპ სააიდ იშოპია.

ხარჯეს. სააიდ იძიავ სარა აგუხაა სკემ. მიზან უარა უზეწყაარა ანიგულავ, უი იმარიძანვ სარა სილგოტი.

ზოსმან. მამოუ პია უასპეიტი სარა. უარა უზვ ითა-შოთ აკუმ, სარა ისპოთ აუპ უზხვტერვშოა.

ხარჯეს. დაარა იბზიოუბ... სკოიტი სააიდ რაახა. (დსკოიტი).

ზოსმან (აში დნვლაგვლანგ იშთეიპიოიტი). უცოიტი აბა უარა დაარა ხშვგვლა აუს ყაშიწაროუპ. გუაჯა აჩხუ ახკარახა ითოუწარუაზეი უბებმა უა უზგვლოუ! (დაახგნძინგ) იდსვრბაბ სარა ურთ ალაქუა ზოსმან საკუზარ. (დვატოიტი, ფვთრაკ დხუკუეიტი, ხას ქოითუეიტი) გუაჯა! გუაჯა სემპიეი, გუაჯაეი!

გუაჯა (ადიახაგ). ჰაი!

ზოსმან. უაიში ლასსგ!

გუაჯა (დაავნალანგ). ზაკუზეი უბაწკვ სციეიტი.

ზოსმან. უკა ანა აფჰევსეიბა ჰაუიდა ლევნმა. ბეკუნ ვიჰაბგ დვსზააშთ ქევზაჩაკ დსოუანმა სვეიქუა დაარხვლაფშვგროუპ ჰია ზოსმან იპიეიტი ჰია... უკა ლასსგ!!!

გუაჯა. სციოიტი უბაწკვ სციეიტი. (აში დანგნდებლწლაკა).

ზოსმან. უაიში ზნგ არახა! (გუაჯა დეითაავნალაოიტი). სეიშგ უახ! (გუაჯა აკუკუჰა დახოიტი, ახა იაუამ) უახ უარა, უფსგ ულწმა? (იშაპგ ნეიმგწეიკშოიტი).

გუაჯა. ჰაი ამცა იავაიტი.

ზოსმან. ზაკუზეი უარა სეიშსოუმა ამცა იაურგო?

გუაჯა. ჰაი ჯუშთ ამრი ავნგაგ ამცა იავაიტი!

ზოსმან. ანცია დიშიიბაიტი დვაშაძეიტი ჰია სკყოუპ იახმა. უახ უარა ნასგედა! (ეითა იშპგწეიკშოიტი).

გუაჯა. ჰაი ამრი ზძახგ ღნაპახგ ფწიბაიტი! (იიშგ ანაიიშწლაკა გუაჯა იშთახაყა დკაჰაუეიტი).

ა ფ ა რ დ ა

ავბატის ასახვა

აბნა აგუთა აღიპიფეშო აყნე არმირახა წლაკ გგლოუბ,
აწლა იხე აღწანე იშაქა კნე დეკიოუბ ხარგფს.

ხარგფს (დციარპანე დააქუგზოიტ). ყგპ! (დნაფშუგ-
ააფშუგეიტ) ჰაი იარაბი ზაკუ ფხეძ ბაადსუზეი იზბა.
(ამრა დნაზგფშონე დააყუნდ-ყუნდნე ეითა აწლა იხე ნა-
დიწოიტ, უს ილაცია ნთააუეიტ).

ხააიდ (აბნახა იშეშებე გოიტ). შიიიუ!.. შიიიუ!.. (უს
დნაფშუგ-ააფშუგა დააციგერწუეიტ, ხარგფს დახდეკიოუ
ანიბალაკა დეითაშეშეუეიტ ცას). შიიიუ!...

ხარგფს (აშუგრპია დვაწყადანე). ჰაი, უარბანუ! (იშაქა
სააიდ ილაიქუეიყუეიტ).

ხააიდ (დგჩო). უაიგელ, უაიგელ, ზნე სუშუნე, აფხენ
აკუაც ბააუეიტ.

ხარგფს. უარა უაიიშა ზლაყახ ალა უსშერგგე ყა-
ლარგნ.

ხააიდ. ნას უბრი აუმი ისპო სარგგე. იბზიოუბ ახა
არა აბნა აგუთა უზერციაზეი? მათგგგე უქსალონეი!

ხარგფს. სარა აბნაყნე შაყა სეციახლოუ ამათქუა
სქსალოზარ, რეშათარახგგე უბარგმეზტ შთა.

ხააიდ. უი წიბერგგეუბ აა. (ავგჯაგგე ტიოიტ). აკერ
წულო არა უაიიეთეი?

ხარგფს. იანბატეი აამთოუ სარა არა იახა სეშე-
ზგფშოიეთეი. (ინაცია აეივან იაქუეიყუა) ამრა აბასწყეა.
იყან სარა სანაახ, ლამშაწირაა უმბაძეცი იახა?

ხაიდი. ლამშაწი აშგე ავნგ დგყან, ურთ მსგრბეიგაგე
იარგაგ უატივწყა იაიიუეიტ.

ხარგფს. იაიგუი თათენ ბზია უმაზარ!

ხაიდი. ათათენ ბზიაგაგ უთახხახტ უატივ. უარა აბ-
ზიაგაგ უმაი აცივგაგაგა.

ხარგფს. ათათენ ბზია უმახეკეუა, ზაკუზეი, ჯარა ეი-
ლაყუაყუაყ აძივ იმუხგზარ აკუხაბ.

ხაიდი (ათათენ ციკრგანგ ითო). ეილაყუაყუანგ, არი
გუაჯა იხხგ ჯუშომა. უახუაფში იზეიფშორა თათენუ
უმაბ. აწიფშ იავგზოუბ.

ხარგფს. აიი, რეკვა, ჯარა აძივ იქმასა თაურციიტ,
ახი დგზუსთოუ სეიდროუ.

ხაიდი. იახააზგალაკა იაზუაზეი სარა ათათენ სგ-
შოუბ.

ხარგფს. უი იაზააუაზეი, შოაყა სგუ ბაიფსნგ სკუვ-
ხანი უჭიარუაზეი.

ხაიდი. აბნაყნგ უციან ნას უგუ ბაიფსნგ უშოფი-
მკუვხიი!

ხარგფს. სხუკნგ საიგლაზარ აბნაყნგ სეციანგ იახაა
აყარა სგუ ბაიფსნგ სგმკუვხაიკტ.

ხაიდი. ოო, ხარგფს, უშიოიტ ჰია სეყოუბ უახა ქუ-
ლარა ჰახეცო.

ხარგფს. უარა უოუბ იშიაწყაო. სარა არპარეი
აქულარეი უატივ ისემბეიტ.

ხაიდი. უაყუწ, უაყუწ ხარგფს უარა უმსიტ. (მსგრ-
ბეიი ლამშაწიი ააციკრწუეიტ).

მსგრბეიგაგ ლამშაწიგაგ. უაა რაზუ შიზფშოუბ დ-
დრაა!

ხარგფსი ხაიდი. უაა ეიცზფშოუბ. შიიიი არახა
შიტიაქუა!

მსგრბეი (დგუემარუა). შიიყუწ ჯუშთ აბას ეიდგრუ-
ეიტ შიარა. (ზეგაგ ლატიოიტ, აბჯარლა ეიქუნგ იყოუბ).

ხაიდი. უარა იახამანტიარაკ ჰაშიზფშოუბ შიიბაყაზ?

ხარჯფხ. გუაბზიარა უოუაიიტ იახანტარეკეჲმჲჲ
ფშეგმეჲა, უაეიოპეი უანაიი. სიხელომთხე

ხაიიდ (დგჩჩოიტ). ჰა, ჰა, ჰა! ხარჯფხ დშეგციახ
საიინ დციარჰან სიშხან უარა.

მსერბეი (დგჩჩოიტ). უარა არი დშეგციახ დლოუიტ
ჰაი სჯოჲ... (ზეგგე ეიბარჩჩოიტ).

ხარჯფხ. იშეგციახ ილოუწიყახ უარა უაეუწიყაო-
უჲ, სარა საეუმ ახა.

ხაიიდ. უაეიგ ასამგრეულ ჰაირა ჰაეუწუნგ ჰახზეიზახ
აუს ჰალაციყაჲ.

მსერბეი. შშიან აკე შიასჰოიიტ უარა, ჰახზეიზახ
ეიზარა ათახამგებტ ამალა ჰაიზეიტ აკუმზარ.

ხარჯფხ. იშეფოჲპიოი მსერბეი, იიზარა ათახგმეჲა.

ხაიიდ. სარა იშეასჰიო შიასჰაჲა, უა ჰარა ჰხეკიშეო
უაგე დეყადამ. მიზან ზაწიგეკ იოჲ; უი მა ჰაიიფხანგ
დაჰკეჲ, შამზარგგე დაჰრაჲ იზაჰხუკეჲ. ეგგერთ ჰაბახუ აწ-
ლაჰიგსთაყეი აჰსეი ირგლურშოხეი.

ლამშაწი. სარგგე აჲ შიასჰოიიტ უაეიგ, იანგციალაკჲ
აკუუ იციანძა აკუუ ჰანრეჲტულო.

ხაიიდ. სარა სგუ იანაგოიიტ იშთალანძა ეილაჲ ჰაი.

ზეგგე. იშთალანძა, იშთალანძა...

ლამშაწი. რაღხაჲ მიზან ჰაიიფხანგ დაჰკეჲ, ნახ
ეგგერთ ზეგგე სემალაგგე იშიზეიდგსცალაჲ.

ხარჯფხ. აიიტ აჭერხაწი ლამშაწი! ლამშაწი ნხავგს
დუფხადარტეგ დეყამ უარა. დაამგსთოჲ იიაშანგ სდინ
ანგს. ეიახა უახგე ჯარა დსეკენ, აგუაჲჲ ჰაი დლეი ანთორა
აში დლასგნ, იფაჰნგ ანგ თულან ზამანაჲჲ თიგუეიტ,
ახა ირეშაიარგეი, აიაშა შიასჰაჲ, ლამშაწი იეილა
ნხავუჲ, ახა იხათა დაამგსთოჲ. უახა ჲულარა ჰახაჲო
შიიზეფშოლა იყაიწო ეიბაჲ უი (ეილაციყუსუეიტ).

ხაიიდ. უი ბზიოჲ, ლამშაწი დშეგჲჲენა ბზიოჲ ზე-
გგე იადგრეეიტ, უი აკუმ იჰაიტოჲ, იბადიგჲჲაჰწო აბარო
ეიმაჰწიო აუაჲ?

მგვრბეი. იაბადეკქვაჰო, ნგწყა... (დაბუცნგ) აქ შიასპიოიტ უარა, უაეივ არა ზევგ ჰარა ჰაუ, ლამშაჰი უსკგგ ჰარა ჰაეია ჯარგგგ ეითეიპიომ. ინგხპარყაონი აბართ ეიპაჰიო აუაი? (ლამშაჰი დკავგლანგ დანეალოიტ).

საიიდ (დაიილაშინგ). ნას აბრი დგაძანზარ უახხუც უარა. (ინეგ აარლულუანგ) მიზან ჰაბანუაეი ითა იყანი თლუკაია ზოსპან დანიზწყა დახტუმერხურ, უაწიაშთახა ეიციოუ უბიუეიტ. ინაფშუა უი ზოგგგ უს ზუეიტ ჰია დალაგოიტ. უბას ხუკგ-ხუკლა უთაუადრავგგ უამგსთარავგგ ააუმხნგ აჰეგწია ინგლარგეუეიტ.

მგვრბეი. ნას უბრიოუბ ისპიო სარგგგ. მშოკგ ზნგ აბართ აქუნამგაქუა ირზაიუა ეილდგრვარ, ზეგგგ მდგრ-დოიიტ. საიიდ ჰარა აიმწიარა ჰია ჰახტვუ აამთა ცახეიტ, უი ეიტეიძა აკუნ იანგყაზ, ჰარა უაეივ კვგც იაფშგანგ იპამა მდევტემლოზარ. სარა ეგგა სპიარგგგ არი აუს დანაჰაილა ჰალა ციაეიოზ ჯგსშონ, აიმწიარა აკუმეუა.

საიიდ (მგვრბეი იამრადეკუა). უშოაყურა უდინანგს უარა უბრი ჩანთალა აქამსა უშოიადან მვაშო აუბ უშოგყოუ.

მგვრბეი. უარა უი დარა რკვგ ისპიომ სარა. ჰარა ჰავნუწყა აუბ იახგსპიო. უაეივ იაჰპაბ აიაშა, თაუადრალეი ნხავრალეი იყლადომ აბზიარა. უიზგფშომ ყაზახუ იეილა ანხავგწიყა იეილა აყენძავგგ ინაჰომ, ახა იარა აჰავნთქარ იყენძავგგ დნეინეიტ რჰიეიტ. უარა სარა აიაშა სპიარც სთახუბ. აეილა აკუმ აუს ზლოუ უბათა აუავრა ულანაროუ). ანხავგგ დუავუბ, უარგგგ უუავუბ. უარა აპათგრ შოქქურწო ეიფშო ანხავგგ აპათგრ იქუწეიშ, უარა უაწკეს დეიციახოზარ უბაბ.

საიიდ. ხარგფს უარა უშიტ აბრი იიპიო უშოზგ-ტერკრა... მგვრბეი აკ უასპიოიტ: გუაჯა იავგა აპათგრ იქუწეირგგ გუაჯა ქამსა შოიავუუ დაანხოიტ.

მგვრბეი. აი, საიიდ, უაეივ იუჰიან ცქა უახხუც, აბზამგეუ ანხავგგ დგყოუბ, ათაუადგგგ აბზამგეუ დუსგრბაბ. უიზგფშოგრ ყალბაქა იეილა ზეიფშო დგყამ თაუად ეილოუბ, იხათა გუაჯა იაწკესგგგ დეიციოუბ. იამურ უი იაწკეს გუაჯა დეილდუბ. ნას გუაჯა დბეილდუგგგ უარა ჰასან იხუ.

ხარკუხ. უაიეჲ უი ანგშიშაი ასსიორ შაქსაქსი...
 ყალბაქე გუშსთა ატუშაპია არხა მხკ იზელა...
 ახათანებზ იანიმეყუ სეიდროუ, აჩუცია იმხე...
 იანლაგა, ამუა იალგრვან ახანი აწებუანი აბლაგენწიქუა
 შთეიწეიტ, ახა უი უსს იზმახდაზ. დანამგზუაძა ჩონაკ
 ეიგუში ლაკვტა ააშთიხენ დნეინ ათგრასრა დნგლა-
 ტიეიტ, აჩუცია სემხე იალსკუთამ შია. ჩონაკ ზოსპანი
 სარეი ჯარა ჰკონ. შიხა იაკუუ სგზდგრუამ აძიგგ დლაინგ
 პაშინეიუაზ—ანთ აბლაგენწიქუა ეგგვუაშაშთეიტ—შნარბგ-
 სენ ამვანუასთა იალგაზ შანგნანგლა—შეარბანქუოუ უა-
 რა უა იხეიუა, შიანგგლ სემჰიეი!—იჰიან იქუაიხსეიტ,
 ახა იგუხადაა შამეკეკუა შანდიეკულა—შეარბანქუოუ უარა,
 ანციი ინგს იახაა აბრა ბზიარა შუკყამლო,—იჰიან დშეარ-
 გაღლეიუა დეიხან დააქუაგვლტ.—ჰო, იუუაზეი ყა-
 ლბაქე ჰაუშეუმა, სარა სოუპ ზოსპან იუთახეუზეი—
 იმეიტ ზოსპან. ყოო... ზოსპან უოუმა უხაწკვ სკეიტ უსზემ-
 დგრიტ, სათოუშწან უხაწკვ სკეიტ,—იმეიტ იარა, იაქაქუა
 ეილაგეიეა (ზეგგე ჩჩოიტ სააიდ იდა). მგზაჩას უყარ-
 წამა ყალბაქე,—იჰიან დწაიიტ ზოსპან დგჩო. შამოუ
 უხაწკვ სკეიტ—სემხე აჩუქუა ალაშლარც სახგლაუშოუეიტ,
 —იმეიტ. შარა შაჩუქოუმა უარა ნასფუდა, ართ აჩუქუა
 აუაა შორექუტოოუ უშბაძოი,—იჰიან ზოსპან უი დნაიხგზუ-
 შარგნ ჰპოგნაახეიტ.

მხგრბეი. უი ზნგ ალაკუ ყაიწეიტ ხარკუხს უარა უმ-
 სიტ. ქენტეირაი რლადახმგ აგუავარაქვ აწლა გუავარა
 ტკვრკვრკ შთატაბზ იბან—აბნაკუტუ სკეიტ ბანაჯაო-
 ბეიტ შია დგურღაწია იმა ავნგ დააიტ,—არი ბნაკუ-
 ტუმა ტკვრკვრუბეი უარამგუდა შია იფივს იანიილშია,
 ილახა აიქუაწეიტ.—ჰაიტ აჭასაიიტ ვახაყა შაილნარ-
 გაბ სგუამხუნი,—იმეიტ. (იჩჩოიტ).

ხააიდ (აწიგ ნალაწაშია). უსთგპი, უსთგპი მხგრბეი!
 უარა იუბოზმა უი ატგ კნგ იანაიგოზ?

მხგრბეი. ნას არი სხგ ითვსპიაა ჯუშომა.

ხააიდ. ყალბაქე იავაა დბაათსგზარგგ დთაუადუპ,
 უარა უაწკვს დეიღაუპ.

მხგრბეი. აიი სარა საწკვს ეიღარას ილოუ იმა ილა
 უბამშიალაიიტ. დთაუადუპ. იარბან უარა უთაუადრალა

ბზიარას იაიუვან. აჩაბააქუა რძარეი, ანხაცია ტივტი
 ჰია რგრშოარეი, არიოლმა უავდურას უარა იუფხააქუ
 სარა საყარა ჩაბაა უავკ იმძაძაცტ, ახა სშოუბო სკყოლჲ;
 შთახალა სამეზარ ფხაალა საანამგოეიტ. უარა ანხაცია
 შაკჲანა ირგზდგრუამ აკუმზარ, მიზან იეიფშო იაიუამ ჰია
 ივავგლარ ირზუტ ზუგუახუნი?

ხარჯფხ (იაარფსგჩოშია). მსგრბეი ჰახუპარიტ ჰია
 უარა იუჰააწიყჲო ზუართამ აიაშოანგ!

მსგრბეი. მამოუ ხარჯფხ, ცჰაა უახუეცი იაიშოამ-
 ზარ უბამ!

სააიდ (დგუანგ). უარა მიზან იიუზ ბზიოუ ჰია
 ალმა იუპოო?... ურთ ანხაცია, ურთ ბზანწკ იზეიდგ-
 ლომ, ურთ უი რხგ იახფყომ, მსგრბეი უარა ბაშოა უცა-
 ეოიოტ აკუმზარ.

მსგრბეი. იუბამ რხგ იახფყომოზარ, იუბამ იზეიდგ-
 გლოზარ!

სააიდ. მსგრბეი უარა ზენძაკ უბზამეყუძახაპ. უარა-
 მოუ ლამშაწი დგნხავუბ ახა დჰაცოიოტ ქელარა.

მსგრბეი. უაყუწ სააიდ! სარამოუ ამზამეყუ უხათა-
 წიყჲა უოლჲ. ლამშაწი რგჰა დგრგუმზგლნგ, დენაოუბ
 ქულარა დშოგეიგო.

სააიდ (დგაწყჲანგ). ალაპ ინგს, სარბეი იმაჰოოუბ,
 იახა აბრა ბზიარა შოგყამლო!

ხარჯფხ (დჲანკვლან). უაყუწ სააიდ, იყოუწოზეი, ეგჲა-
 ურგმ უი, ნას ჰაიბაბახრა ჰაყოუბ ზეგჲგ, უსყან ჰაიციაეიამ!

მსგრბეი (დგავგლანგ). უარა სარა სურშოარცგჲგ
 უაჰოუმა? ურთაანკვლ სააიდ, სუზმგრშოარ ყალაპ.

სააიდ. უსგრშოიო აკუმ აბგრეიგწიყჲა უაჰგურწანგ უცა
 ნაყ! (იყამა კნგ დნეიზგორგსუეიტ, ახა მსგრბეი დგწ-
 ყომ, აციგარ ყაწო დგვლოუბ).

ხარჯფხ (სააიდ დჲიფგრაგვლანგ). სააიდ უარა უმ-
 სიტ იყოუწო შოხუართამ.

ლამშაწი (დააცაგრწნე). იყალაზეი ჯუშთუ **გვირგვინი**
 ართ?

ზინჯორთინჯა

ხაილ. უცა სემჰიეი უარა!

მხერბეი. სარა უარა სუზწიანე სკომ, იანესთახეუ
 სკოიტ. უარა უეიფშა იყოუ სრეციშოზარ, ნას აღიე სსე-
 ქუბეუწეი.

ხაილ. უარა აბრი ნაყ დესფერეცევა აკუმზარ იახაა
 აბრა ბზიარა ყალომ.

მხერბეი. ბზიარა ყამლაბკუა... იარაბი დესდესცალა-
 ზეი უზარაუაზეი (დნეიზეტრესნია იუეიტ. ხარგესი ლამ-
 შაწიი აძიადია ირქვაგვლანე, უარა იყაწიწო ხუართამ-
 ეგიმ შია იაანერკელოიტ).

ხაილ. დააშეგშთი უდინანეს, არახა დააშეგშთი
 ილშოო ააბაპ.

მხერბეი. არაყა შშვიურმეცეა უდგოუეიტ უიოუპ
 უგუ ზერლულუო. შიქოშიახრა შაყოუპ, უსყან შიციყეაეაპ,
 აკერ ულშოზარ უსემბარი. უარა უზექუვჯლოუ აშვა
 სექულომ სარა. ხარგეს უარა გუბლან სუშთან... (იმათია-
 ქუა ააშთეხნე დციოიტ).

ლამშაწი. ხარგეს უხაწკვ სციეიტ ართ რგუ ზნიბარ-
 ხაზეი?

ხარჯეს. აკგგ, ბაშოა აეია შოგნიემგრდა-ააიმგრდოზ
 რგუაიბაგუეიტ.

ლამშაწი. ნას მსერბეი დცაშა?

ხაილ. დემცაკუა, ქულარა იცო ახაწაგუ იმაზა-
 როუპ, ანი აბაა დხაწოუმა, დშიანე დცაზარ აკუხაპ.

ლამშაწი. აშიარაზე უი დშიარემგბტ, ახა იაკუმ
 აეია ეიბეშაძიახარ აკუხაპ.

ხაილ. ეიბაქჰიაზაილაკგგ დციეიტ.

ლამშაწი. ნას, უი იცენურას იპაცკოდა?

ხაილ. იპაცკოდა, შაყავ უთახეუ უზესგფშოაპ აუაა.

ხარჯეს. შარა შახვკე შამალა შნეირგგ ჰრგზხოიტ
 ურთ.

სააიდ. მამოუ, ცასგაგ მსგობეი იცენურა აძივ
 სარა დსერხოიოიტ. სარა დგრხოიანგ დსგმანგ ქგნთეფ
 ივადანგ ახაია ამწა სნეიუეიტ იანაილახულალაქ
 შიარგაგ უა შინეი. იაჰხეიფუშტეიუზარ მიზან ჰააიფ-
 ხანგ დაჰკვბ. მამზარ, იჩორეკეგაო დალაგარ, დსენგ
 დგლკეენგ ითაიციგაგ პლარგქულანგ ეიმწა იქუაჰწაპ.

ხარგფხ. იზრა სარა საქუშაჰათემ. იზბან აქუზარ,
 დაჰშერ აწკეს ნხგწუა დაგარ, იცენურა ირფეს ზამა-
 ნაკ დააჰამგოი.

სააიდ. დაირა იბზიოუბ, ამალა ჰდიეკქუშიწა უაეი-
 შთა, არა ჰხედტილოუხეი.

ხარგფხ. ჰდიეკქუშიწა იიეი. სარა ლამშაწიგაგ დსგ-
 მანგ ავნგუა სკოიტ, იანაილახულო იახაუჰაბ ჰნეიუეიტ.

სააიდ. იბზიოუბ, იბზია, ჰდიეკქუშიწა! (რგმათიაქუა
 იაშთეხნგ იცოიტ).

ა ფ ა რ დ ა.

ახტატი ასახა

ამოგშო-ვნგ, აგუთა ამცა ეიქუბ. ნაზია ახაურძე დე-
ხაგლოუბ, ზნგ ამცა დვაწხო, ზნგ ახაურძე ამჰაბესთა
აწშუა. შარიჭა აკვლურა სტოლ ელღერგოიტ, ჰაბახუ
ამცა დგჩოჰიატიოუბ. ავნგ ამოთა უნგქუფუშონგ ამხაქუა
უჯარქუაფუშოეიტ. ავნგ ააიგუარატიი ახუადა აშაპგ
ამოთა იაადგლოიტ. უბრი ახუადა იხგანგ იააგოუბ ავ-
ნგყა იზლაიიუა ამვა.

ჰაბახუ. იარაბი იახა ლაფგქუშია ბააფსკ სოუეიტ,
ზაქუხეი ანაჯალბეიტ.

შარიჭა. დიდა სარა ხსა გვზმალ, მიზან იახა შა-
ანბა ინდიელწუზ უაეფგა დმაიკტ, ჯარა მაშეგრკ იხაზარ
ნას სხგ ამაკვდესყარი!

ნაზია. იხაუანი იახა ზაწიეკ მოუ მჩებტკ დანგ-
მააუაზგაგ არი აყარა ჰიციშოიმგტ.

შარიჭა. უფ! ბარა ბზამეყუ ნასვფდა! (ჰაბახუ იახა)
ას უნდიელწურუაზი უანაჯალბეიტ, აეიქუაგაგ უნარგშე-
ლაფშოგრ, არა ახუშოთაარა უჩოჰიახაძეიტეი.

ჰაბახუ. ეი, ჰალახა ბოუიტ, ზნგეკრ აეიქუა ბარი
იააბცალოზმა... დარა არა ჰაეიქუაგაგ უახგნლა იგუარ-
ლარა იაყუწიკ ირგლაფშო ზაკუუ სგზდგრუამ (ითათგნ-
ეფგა ამცა ნახაწანგ დგნდიელწუზ კუთოუეიტ) ო-ო-ქგნ-
თგეი!

ქენტეფი. ჰაი!

ჰაბახუ. ეი-უბაზარ უახა?

ქენტეფი. აეიქუა აბანს ანაარა იაქუალანგ ინეიუან
ააკვდესყაა.

ჰაბახუ. ჩი-ე-ე-ეფშ! ორგბუ-ორგბუ-ორგბუ... ჩი-
ე-ე-ე-ეფშ!

შარიტა (ამცა დიანაშპიტანგ). აკვშარაკვ სთახემ, კრურაზაიიტ, კრვჭარაზაიიტ: ყვამ! ყვამ! სცია სევ სთძე ძაიუა აუბ სშოკოუ. ქვთვთვი შვქოდა არახა დიაიუანდა, მიზან იახაა ჯარაკვრ დუბაზარაია სიზწაიუან.

ნაზია. დიხუეიტ იახა ფხვძ ბაიფსკვ ზბან ცოგაა სშოიიტ.

შარიტა. ბგბევ ბარა ფსგნწვრ-კააკვ, სგუ თვწყა-შოა აკვ საბგმპიან.

ნაზია (აშვი დნვლაგვლანგ). აა დი ქვთვთვი დიაუეიტ.

შარიტა. უუ მიზან ბპიახ ჯესშან სგუ შოფანთვურ-ლდააი, სარა სგუ უიაყარა იზვრშიახ დუკ მვრწკუა ციგაილა იგუ სნგკუფშოაიიტ.

ქვთვთვი (დიაუნალოიტ). ხულბზიაქუა!

შარიტა (დვაგვლანგ). ბზია უბაიიტ.

ქვთვთვი. შიტა, შიტაა შარიტა, შიგვგლოუზი.

შარიტა. პტიმი, უხაწკვსკვიტ... არა უტიეი, არა. (იტოიიტ ნაზია ლგდა).

ქვთვთვი. შიგშოფაყაქლოუ შარიტა, წიეიბგაქლოუმა?

შარიტა. ბაყოლუბ უს, შიარა შიგშოფაყაქლოუ ქვთვთვი?

ქვთვთვი. ბაყოლუბ, პარგავ ბესთახავკ პნაცპაუეიტ.

შარიტა. ქვთვთვი, მიზან იახაა ჯარაკვრ დუბახაზარ?

ქვთვთვი. იახაა ზნვ ჯარა დვზბონ, ახა იახაკუუ სგულაშოიმ ბგმბოი, ტაპანჩაკ აასხოიიტ შია აკუუ აკვ დაქვუნ.

შარიტა. დიდა სარა მცახუცია, იაზიუაზი მიზან მგვოდა ატაპანჩა. ტაპანჩაკ იმან მჩგლა იპართინ, უაფი ეითაიხუაბოუამა.

ქვთვთვი. იაუაზეი ატაპანჩა ააიხუარ, დგკქუნამი, ატაპანჩა იმაზარ ბზია იბოიიტ.

შარიტა. ეი, ზოსპან სარა აბრი აყარა ავურვა სვზ-თახ, გურკამზარ ბზიარა უვნათა ივნამლააიიტ.

ქვთვთვი. იზბან შარიტა, ზოსპან იიუაზეი?

შარიჭა. იიუა იმჟააიტ, სარა სშუამეყუა, ~~სარა სშუამეყუა~~
 ჰარა აჯაბაა იდაბალახოლუ იზემგააიტ, იმჟაა ~~იმჟაა~~ მარა
 ჰპალანგ, ჰარა ჰზე უბრი აყარა დჰარამზარ! ეეჰ!..

ქენტუჟი. იბზიოუბ, ახა შიზხურიყლოზი?..

შარიჭა. ჰზხურიყლოზი ქენტუჟი, ანთ რტიგ უზემ-
 დგარუეი, მგშუკვ ურგვხარ უბრი აცენხურას ცოგაჰ ახაუ-
 ზერურა იაშთოუბ.

ქენტუჟი. უი წაბერგ-გუშოუბ აა... შიარა შიზხურ-
 იყლოზი მიზანი იარეი რგუ ახეიზენზაზ აუმა?

შარიჭა. უი აუბ, ნას უაჰა ზაკუნეი.

ქენტუჟი. ჰაი, ჯუშთ ანთ რაიიგუარა ჰალოლ დე-
 ყოუბ.

შარიჭა. აჩუნგ ხარგფს დაარკქუშიარ ეიბამერფ-
 სუაზი ქენტუჟიხხეიტ.

ქენტუჟი. ჰაი, იბჰიოზი შარიჭა, ეიბამერფსკეუა.
 მამოლუ, აჭერხაწა მიზან, უბრი იეიფშო დაჰაა ფეტოკვკვად
 უბას რუანდა, ნას მა ჰაილალარგენ, მა იაჰყუაწრგენ.

შარიჭა. უაჟეგ ზოსჰან უს იჰოიიტ რჰიეიტ: მიზან
 იაბ სიქულანგ დგშთაიციანუ ირახუგად იარგად დეიმეს-
 წიაროუბ ჰია. მიზანგად უი იაჰაზარ აქუხაზ უი აუბ ატა-
 ჰანჩა აასხუოიტ ჰია დგზდიქუუ.

ქენტუჟი. ააი ჯუშთ, ზაკუ ეიმწიაროუზეი შარიჭა-
 ხხეიტ, ბარგად ბხაგახაზაბ-ტია, აცოგაჰაიციან ირუმჰია-
 შა ბბახხოლუ. შიარა შიაყარა ზოსჰან აბზიარა იზგუ-
 ხხოლუ დგზუსთა; ნას უბართ ზეგად იხაშთუნგ შიეიმი-
 წიონარ შიეიმიწიააიტ. (ადიახგ ქოვთბეჰკ გოიტ).

ნაზია. სიშ! ქოვთბეჰკ გოიტ! (ზეგად ძგრუეიტ).

აბუჟ. ო-ო, მიზან უყოლმა, მიზან!

ნაზია. მიზან უყოლმა იჰეიტ.

შარიჭა (აში დნგლაგვლანგ). მიზან დგყამ უბაწკ
 სციეიტ, დგყამ!

აბუჟ. დაბაცივი?

შარიჭა. სგზდგრუამ დახცა, შგგმთან აბგს დჰაიტ.

ქენტეფი (შარიჭა ლაავნალამთაზე). დგზუსთა შარიჭა!

შარიჭა. სგზდგრუამ დგზუსთოუ, ახა იცაშიე იქსთეშიე ზლახზო ალა ეიბგაკ იაკუპ. ჩაგ-თოულანძაკ დაქუტიოუპ, აბრი აგუარფ ბეარა აპიენწია ზეგგე ეიმგუცყააძანგ დციეიტ, შიაქაკგგე იხუდა იხშეშია ზბეიტ.

ქენტეფი. იმდგრუაზი დგზუსთოუ, უაქიტი იუაა ვა-შანგ იყოუპ.

შარიჭა. ბნეი, ნაზია, ნან, აკუტვტრა აში არკვ, იხუ-ლეიტ ბემზოი!

ნაზია. უუ, ისხამშოთხაზი! (დციეიტ).

ჰაბახუ (აღიახგე). იაი, იაი! იაი სგმჰიეი! იაბეცო აბგა იახუხააიტიე! ინაბმეშთენ უბრი აფი ინეიუა!

ნაზია. იაი! იაბაცოი შშიან არი აფი!

შარიჭა. აფიქუა ააიციეიტ უბუო რგცჰა.

ქენტეფი. ჰაბახუ იფიქუა ააიციეიტ, სარა სგეიქუა გუარგმლაძაზარგგე სგზდგრუამ, აუაგე აფსაფი სახგლა-ტიან საანხუეიტ.

შარიჭა. უმგუაყენ ქენტეფიხუეიტ, აბრა ჰაიგულა-ციოუპ, ახა ჰახხარა ჰაიბამბაეიტ. (ამცა დვაწხო).

ნაზია (დაავნალოეიტ). დიხუეიტ, ორგხუ ხაზააპ, ჰიგს-ლრა ხუქგე აწარფალო იმანგ დააიტი, ალახგგე ქსაშოოუპ.

შარიჭა. უნან რგცჰა, ეიბგანგ იხამაა?

ქენტეფი. ეიბგანგ იხამაზარ უიოუმი აბზია... ხგრჰავას იმიზეკალააიტი.

შარიჭა. აბზიარა უზეკალააიტი.

აბჟუ (აღიახგე აძი ქუთიუეიტ). ო-ო, მიზანი!

ჰაბახუ (აღიახგე). ჰაი!

აბჟუ. მიზანი დეყამი, მიზანი?

ჰაბახუ. დეყამ, მამოუ.

აბჟუ. დააიუაზარ ირლასნგ ავნენძა დნეიდაიტი, აძიგ დითახუუპ.

შაბახუ. იბზიოლუპ. დააირ იასპიაპ.

შარიჭა. ანი საიიდ იბეოლუპ. (შაბახუ ქენტეგი დვაგელოიტ).

შაბახუ. უტია ქენტეგი, უზგელოზი!

ქენტეგი. სტიამოუ სკოიტ შთა.

შაბახუ. უზგრეუაყზეი ჯუშთ, ჰციაეიალაპ უტია!

ქენტეგი. ყაი, სკოიტ ნაყვავ ათაკუაეი ლგმალა დჯკოლუპ.

შარიჭა. შშიან კრგმჭაკუნგავ უცოიტეი ქენტეგი.

ქენტეგი. ყაი, აკრგჭარა სთახემ. შიეწხ აბზიხახაიტ.

შაბახუ. აბზიარა უზგყალააიტ, ახა კრგმჭაკუა უცოიტ ქენტეგიხეიიტ (დნაიციდვილწუეიტ ნას დეითააჰნალოიტ). აბრი მიზან დაბაეცი ბარა იახაა?

შარიჭა. აკრგზდგრუამა დახაეცა.

შაბახუ (დლატოიიტ). ჰეეი! ჰეეი! (დქუფსგჩაუეიტ).

შარიჭა. აჰიეს ფშჰქა აბოუგზეი უარა?

შაბახუ. იაბაზგზეი აბოურა-ხუქვ აყნგ ითასგრტიეიტ.

შარიჭა. უაყა აჰიეს ფშჰქა ამლა, ახათა იამკოლეი?

შაბახუ. აეეი ჰალახა ბოუააიტ იბდგრუაჰა! კურკუა შნაზ აჰიეს ახათა იაზგრკეხუაზეი.

შარიჭა. აკრგ აადგრუამა სეიდროუ! (ადიახავ აძიე კჰითეეიტ). ო-ო, შაბახუ!

შაბახუ (დახატოიუ). ოჰა, უაეირაანმა მიზან ჰია აქოთრა დაქვენ, უაეივ შაბახუ ჰია იალავახტ.

აბჟ. ო-ო, შაბახუ უყამი, შაბახუ! (იბეგ დუქძანგ).

შაბახუ (აში დნგლაგელანგ). ჰაი! უაა უარბანგუ!

აბჟ. ო-ო, შაბახუ მიზან დჯკოლუმა, მიზან აბრა საა-იდრაა რყვანა აძიე დითანგლუპ ირლასნგ უნეიჰია იოლჰია-როლუპ ამარჯა.

შარიჭა. ანი გუაჯუაეი იოლუპ, არახა უააი ჰია ი-კვტიიშ, მიზან დგზთახედა ჰია ჰიზწიაპ.

მაბახუ. ო-ო, გუაჯუა, უაიშ არახმა, უაიშ!

შარიჭა. ნაზია, ბენდიელწ ალა იდსვლაჲ.

ნაზია. მაკამან დამგამაიციტეი (დენდიელწუციტ).

გუაჯუა (აღიხმაგ). ნაზია ბოჸუმა, ალა სმეკააიტი
ამარჯა.

ნაზია. უშშინ გუაჯუა, უაი არახმა.

გუაჯუა (დაავნალოიტ). უაი ხულუმბზიკტუა.

მაბახუ. უაი ბზია უბეიტ, ბზიალა უამბეიტ გუაჯუა,
უაი უტია არახმა.

გუაჯუა. სტიაშოე ჯუშთ აი, მიზან ამრა სააიდრაი
რყენდა მძიე დითაბენ აა...

მაბახუ. უარა უაეიე სააიდ არა მიზან შა კუეტუა
დგვლანეი!

გუაჯუა. დეშანიელაზ უა ავნე დნდგვლან მიზან
დაახმაზარ ავნენდა უნეი აძიე უითახეუჸ შა სააიდ იპი-
ეიტ შა ნსეზიაში იპიან, იარა დეკუკაჸუან—აა, ზოსჸანი
იარეი ავ აიბერჸიან უბეს დეჸულანე დციეიტ.

შარიჭა. აი გუაჯუა რეკა იახმაბალაკა ზეგაგ
უარა უდერგვუშოიტ.

გუაჯუა. აი შარიჭა! სგუაყეიტ, სგუაჸუეეიტ; აძლ-
გარა, აჸა, აკამბაშ, იძაიგარაჸუაჸა სვბლა უნაწიან უაი
ამრი სვბლა ეიხწიანე იკოიტ ბარა ბეჸსიტი. ნას შაბახუ,
მიზან დშააილაკა დნაშეგშოროჸუ, ამარჯა, აა...

ნაზია. სი, აგუაშე ამეგ გუეიტ, მიზან იაჸუბაჸ. (აზა
დნვლაგვლანე) მიზან იაში! მიზან დააიტი.

შარიჭა. ო-ო-უ იან დიკუბშოროჸ დაამა (მიზან იგუ
ფეიო, იტსე ფეიო დაავნალოიტ).

გუაჯუა. უარა იახმა შიენტი აუაი უშოალანე ლახეიტ
უავე უიბაძომ უაბაჸოჸ

მიზან. გუაჯუა აქამსაჸა უარა უზეშოჸოჸი არა, უარა
ზეფსე შოთახ ზოსჸან იიჭაზ. უხუჸე აახეს ზოსჸან ივნე
უვროჸუ, ახურა უაჸუჸუ, უარა არნეგ. ალაჸი ეიჸუშა
დააჸსუა ესგმშა უბჸარა დაჸოჸუ, აზა ახვაგაგ უდვილნა-
შეგეიტ უარა უა.

გუჯაჯა (იხემატიმბარახა). მიზან, უკუვერწმუნე
მიზან, აა უარა უეითეშ, სარგჯგ ზოსჰან ბიგაჰიოროსჰე
უყოლმა?

მიზან. ჰაიი არნჯგ ნასგფეიქუაწია! უდიელწ ნაყ
აბას! (ინაპე დანენე აში შაგყოლ დირშეუეიტ). უარა უაა-
ზგშთგ უდა რხამშიალაიტ.

ჰაბახუ. იყოუწოხეი უარა, იმოუკუხეი რეკჰა.

მიზან. იყასწო აკუმ აბრი ზოსჰან იხუერა დაყომ-
წერ, იხუდა აარწიინე დესშუეიტ აბრი არნჯგ, აბრი!
(გუჯაჯა დშეათგრჰათუა ილა აიხმგრსელამაკუა მიზან
დინუაფშეუეიტ).

გუჯაჯა. იუირბაპ უი ზოსჰან იაკუზარ! (დციოიტ).

მიზან. მა ზოსჰან დეყამზაროუპ, მა სარა!

ჰაბახუ. უაეეგ ზოსჰან უიეისო უალავანტ უარგჯგ.

მიზან. სიმეისაკუა სეშთუა იმეისო... მშთან ჰხეხეი-
რეკოხი უბრი აუეგ ჰარა. ბზიარამზარ ცდგაოას ინააუ-
ხლოუნი, სეექეუა ზეშემეხჩანხეი ჰია დჰაქულანე ჰაიმი-
წიარც დაქოუპ.

შარიჭა. დიდა, დიდა მცახუცია ჰხექუშიაზეი!

მიზან. ხარფეს, სააიდ უჰია ეგი ზეგა იდგალანე
დჰაქულარც იგუ ითოუპ. გგ! იბზიოუპ, ახა აბრი ლამ-
შაწი იიუაზეი... აბრი აქააფერ, აბრი დენხავუპ, ნას
აბანთ დრედეგლანე ჰარა იაშცია დჰაქულარც იგუ ითო-
უპ, იბზიოუპ, ეგააურემ. (იანი იაჰიშეი ინაპე ნარჯექენე)
აბართ როუპ ირეკჰასწო აკუმზარ, სარა სეფესე თანე
ურთ რნაპე სჩასთარემ.

ჰაბახუ. უარა ურყუაწ უანაჯალბეიტ უბართ, იია-
შთანე მიტიეკ ჰაქედგრშეოიტ, ურყუაწ!

მიზან. იარბან შიტეუ ჰხექედგრშეო. სარა ზოსჰან
იეიქეუა სხეხაოომ, იანესგხაოოზგჯგ სგაძან აკუმზარ უა-
ეიშთა იანსედციკალა იარგჯგ სარგჯგ ჰანიბარფსგროუპ.
უსგჯგ ჰაიბარფსგრც ჰაყოუპ.

ჰაბახუ. ო-ო, უარა ურყუაწ უბერთ აუაა ანცია უიმ-
შთეი, ურყუაწ!

მიზან. მშინ სერყუაწნე სარა აკერ რემესკულამა
 დარა როლუბ ჰახმერგელო აკუმზარ, აბარ ართ ავახა რულ
 აკე იპაქულარც იყოტ ჰხეხდერყაოზი, ისაპიომ?

ჰაბახუ. იშოთა უარა?! (შარიფი ნაზიეი „დიდა, დი-
 და“ ჰია ეიბარძემოიტ).

მიზან. აიეი, უი ზეგე ეილსერგავეიტ იახა, უაეი-
 რანდა ისპაოზ უმაპაუაზი.

ჰაბახუ (დვაგელანგ). სარა... სარა სკოიტ ზოსჰან
 იახა, სშამხნეშოლანგ იკალთ საგუტუეიტ ჰრეკაშა ჰია.
 (დდიქულოიტ).

მიზან (იაფხა დააგელანგ). მამოუ, მამოუ საბ,
 უტია აბრა! (იმახუარ დანკნე დირტოიიტ). იახხოლუ
 უაეიშთა აპიარეი აკალთ აგუძრეი; უაეიშთა უი ყამლა-
 როტუ, უი იახერყაანგ უხშუა, აბრა უქუახაეი აქოუ უი-
 შგროლუ...

შარიფა. დჰაქულოიტ, ახა ჰჩეიჯეკა ივნე ივნოუ
 დაბლგ... მამოუ, მამოუ მიზან! სარა სკოიტ, სარა
 იკალთ საგუტუეიტ... სარა...

მიზან (ლნაპე კნე). მამ სან! ბარგე ბსეშთამ. ივა-
 რან იკალთ ბაგუძერგე... ახა იზბანი.. იშოთა?! ჰხეხოი-
 რყაოზი? იკალთ ჰხაგუძრეხეი? იეიქუაგე ხაჩო, იმა-
 წგე უა, იკალთგე ჰარა ჰაგუძუა... მამოუ, მამოუ სან!
 არი, არი ყამლაროლუ უაჰა, არი აწეხუა ფწიაროლუ...
 სან შთა ისხეჩაჰუამ. შთა ზოსჰან იცხერაარეი იმაწურეი
 სემბაროლუ. ბტია სან აბრა! (იშთახა იგელოუ აყუარდი
 აქოუ იან ლნაპე შოიკეუ დნატოიიტ. იტიოუგე იგელო-
 უგე ზეგე ეილაგაჩამჰხა იყოტ).

აბუე (იაიგუანგ). ო, მიზან!

მიზან (ამოგრაჰია დვაწყაანგ ამი დნგლახხნგ). ჰაი
 უარბანუ!

აბუე. უაადელწიშ არახა!

მიზან (დვახენჰინგ). სან, ნაზია ბარგე, ამთახეა
 შიენდიელწ, ცეგარახოზარ შიხე შიახუ. ჰაბახუ უარგე...
 თი სტაპანიჩა...

აბუე (იაიგუაძანგ). იუმაპუეი უარა ისპიო?

მიზან. ჰაი, სნეიუეიტ. (იქთანგენიხალაკა შარიტანგაქ)
 ნახივადე იყალთ ილაპანე ღვრკუეიტ „უბჟან: ჟმესანს“
 ჰია ეიპარლდეაწიღლაწილა. უი ამითაზე სააიდ იშიაქა ენე
 აში ააიბთაანე დაალახხნე).

სააიდ. უარა უაიიშია ახაუარპიოვადე ანეირა უათი-
 იუმშო უალავაში? (უი იშთახა ირლასძანე ხარვფს დაი-
 ვნახხუეიტ).

ხარვფს. იუსერბაპ სარა, ზოსპან იფა საკუხარლ
 (ღარია ვეჯავადე ააჟნალოიტ, აძივ აში დაალაველოიტ,
 ეგადრთ ახვუკ ათაიკია ირკუეშთანე იააველოიტ. მიზან
 დეიტქუშივ ამთახტათი აშიახაშია დეგლოუა).

ჰაბახუ. ჰაი, დადხუეიტ იყალაზეი, ჰზექქუშიაზეი?

ხარვფს. უზექქუშიაზეი უშმოი უაეივმთა აძახუი
 ახასწაპ სარა. შიარა ალაქუა, შიარა შიაკუზში სარა საბ
 იეიტქუა რეხაჩარა ზათიანგემშაკუა აფერ-სერაია იზეწყადოზ,
 შირგსნე იქოაშიპი ზეგადე!..

მიზან. უაბ იეიხაჩარა აუმა ჰარა ჰანქუურდებ!.. (აბ-
 რი ააჰიანე, იყამა ლთფია, დეჟალანე ხარვფს ილაილ-
 რიპიოიტ, ნას ატაბჰია აში ილაგელოუ დლაისნე დებუნე,
 დეიხყაა აში დლეღაენე, იშიაქა ააიბთაანე ადიხადე,
 დციოიტ. იანხან რუადივქ ჰაბახუ ირთიზემფსახტუა იყალაზ
 იზემბატი-ბარაბა აკუვკრაქოვ დახადელოუ შიაქაღლი
 დლაისნე დეივგრქახუნა დელკაიეუეიტ. შარიტა ლჩააფ-
 სანხე არწიააჰია დეკნეწიამთანე იშიაქა დაამწასნე ლჩა-
 ლარფსნე ილკუეიტ. ართ ეიტქუეოიტ. უი ამითაზე ეგად-
 რთ მიზან იახიშთოუ, რუადივ (ღამშაწი) ამარდა აშაძე
 დენკედლონე მიზან იხეშთა დლანაშთუეიტ. ირხუზ ეიზ-
 ყაა ამდგრხუეი აუნუწყუეი იკაეუბ, შარიტეი აქულაჰი
 ეიტქუეოიტ. ახესრა ეიტქუეიტაცტ).

აფშბატი ასახდა

აბნა. რაციაკ იხარამკუა ახუადაქუა ბნარშიგრახა ილაშთუბ. აბნა ააიმყაარა ჯარა უახგენგებფშოლა, ხარადა, შხა ჰარაკ დუკ აქუცა ყუაშოდა უნგქუფშოუეიტ. მკახუასთაშეა აბნა ილგოლ დანგლანგ, იმგხუო იზშაპგქ შთარჰიანო, იშეაქჲ იჩანწა, იხთარფა იბლადარა იაკურშოა დააცეგრწუეიტ მიზან. იარა უახიხუაფშოლა ფასა ასთა აბგრგ-ცია ააიხალახეიტ—იფშოთიგ იხყაა. ამკახუახთა დაამკახეწენგ იტილურფსახა იგგლოლ აწლა აშაპგ დნად-რაილოიტ. იმჩქუა ცაძანგ დგყოლპ.

მიზან (იშაპგ იმგხუო აარიამშაშეა ინგშთაწანგ). ააი, შეარგდგ-სარგახანდა, რაცია სლაშეშთიიტ. იაკუმ დგაგლ ბააფსგქ სგქუშეიგეიტ აფსრა შეაქუშეიანდა. შამშარ იპირ-ბარბარა ჰაყან ახაწაშა ზეიფშორან.

ქენტეჲი (ეიგუშეი კნგ, ხარა ამარდახა დგფშოლა დააცეგრწუეიტ. ფასა ასთა ეიჰა დაგეხეიტ). რახა! რახა!.. იაბგყუფ უახა აბახუ იაქუფემაჰეა იახდყო აბგა რგლალაიტი!

მიზან (ქენტეჲი დანააგლეითალაკჲ, იბტგ ნგწაკშეა).
ო. ქენტეჲი!

ქენტეჲი (დაახდაფშონგ). ჰო, მიზან უოლმა?.. ჰაი, სა სუკუხშოახაიიტ დად, უფსგ თოლმა! იაცგ აკაზაქციეი უარეი შეიანეიჰაჰა უეიბგანგ უზყოიტ ჰეა სგყამგზტ!

მიზან (დგგლარც დვეიხოიტ, ახა იაჲამ). ააი, ქენტეჲი, სგფსგ რციგზგეიტ, ახა იხუართოლუხეი, ფასა სგზშაპგქ ფგრწეიახან, უაჲიგ ეგრი სშაპგდგ... სუათია აში-

პარაწიყაა ფეხხაი ისკრარწიეიტ, სყატარაგაგე **ქვემოთა**
დგრუეიტ. **ხინჯინქონქა**

ქენტეჟი. იშოფა დადხეიტ! უბუღმა?.. ბაათსგლა იუბააიუამი?

მიზან. მამოუ, რაციაკგაგე იბარგუმ, ახა ბაათსგლაშია ისხააიუეიტ აბრი სშაპე.

ქენტეჟი. იბზიოუბ, ახა უშოზახუოზ იახა უახა სარა სახა—ავნეჟა უნეირუახი დადხეიტ, ართ უბურაქუაგაგე ხუშეჟე რექუჰამწარგზი.

მიზან. იახა შიარა შიახა სემნეიკუა ზუგუშომგზტ, ახა იაბაყო ინა სანრეკიცა, იახა შიახანძა ამგაქუა ირგსნე ირკენ. ნას სრელაძახერ, არახა სშაპეგაგე სეზუომგზტ, სთადგრხოიტ სჰიან სრუანგსკელტ. იახა იანშოა, სკელფშო-კლდგრკუა, სშაიქა სრუანწანგ სჰიანო, ბნალა შა-ცარა სწუანახეიტ. ნასგაგე შიარა შიქოვ აგუჯარაქუა ყაწანგ აიმიდარა ყარწარ ჰია სშეიიტ.

ქენტეჟი. აიი დადხეიტ, ზნეკ სარა უანსფეხააშია ურთ უდსგრბახუაზშია! იუმდგრუეი უახაგესწიახლაქუოზ?

მიზან. იზდგრუეიტ ქენტეჟი, ახა შიარგაგე შისექტედგრ ჰია სშოიიტ უმბოი.

ქენტეჟი. ჰარა უარა ჰექტედგრ უი ძრას იპაფხააძომ დად, მიზან, უარა უეიბგაგუშაზაიიტ. აქუნგაგე დაარა ზაას იმან აბასყაამთა უახაგეჟამგზ. შთა დგზბარ დახე-ცალაქა-სრერგწუამ ჰია დეკუენ. უაჟეჟ უაალა ავნეჟა, ამლა უაჟოუეიტ, კაქალქ უკეპ. ართ უბურაქუაგაგე ხუშეჟეჟე ხარექუჰამწაპ.

მიზან. ყაი, ქენტეჟი, ხულანძა უახა ჰახნეირგემ. ახუ-ლარაგაგე რაციაკ ბეამ. უკა უარა ქენტეჟი, აბართ სეზურაქუა რზე ხუშეჟეჟე უზგუშოაიუაზარ. ახა, უააგელშ ზნე... აცაიეიარა სგუაფხოიტ ზაკუუ სეზდგრუამ.

ქენტეჟი. ურთქუა აკგაგე ზაას იყოუმწან, დად. ართ უბურაქუა რაქუზარ, ახუშეჟეჟე უა ავნააწარაქო იგელამი დადხეიტ. იათახეჟე ზეგაგე ყაპწაპ. ამალა აბრი შიანგეჟა უკეიეთეი უთეშეიეჟე ჰმაჰაძახტ, ზაას იპამან მიზან, დად!

მიზან. უახვედრები სწრაფად აღმი ანთი სარეი ჰმეფე
ქობაბ.

ქენტევი. ნას აძლავ ლთეძმეიკ უმაჰაძეიკ აკუუ, დად?

მიზან. აძლავ ლთეძმეიკ საჰანდა უაჰა ისთახეზი
ქენტევი. ეეი, ზნეკ უბრი დახეჯეოუ ეილკიანე სყალანდა,
ნას სგუ აშეყუაყუა ითაყუ ზეგეგ თსერტტაგუშონ, ახა
დსემბეიკ, ლხაბარკ ჯარა ისმაჰაძეიკ. ხარგუესი სააიდი
ტეშეაკ ღთაენე დერეფეზარ აკუხავ.

ქენტევი. ეეი, აფსრა რეკეშეიანდაზ ახა იბაყოუ...

მიზან. დუნეი უავე იშავე ახეაყულავ ზეგეგ ეიმეზ-
დეიკ, შიანე, ყარაჩე, ყაბარდა-სახეგმნიეკ გყამ, ახა
იამუიკ... დერეფიკ, რფსე დაწაწანე დერეფიხეიკ დარ-
გეგ-სარგახანდა. ახა ქენტევი, აბერეი ჯარა გუჯარიკ სე-
მოუპ, უბრა აკეგე ანალეშე, ნას უი ლთეძმეილა ამი
აყენდა სნეილამ. ნას, აკერ სელშოზარ, ვეზა დსემზარ,
ქულა დსემზარ ზეგეგ სეკხრააგმანე, ანას გუყარგლა
აღუნეი, სეჰეზერხან, უბას ნანამეას, მჩემხას იყოუ ზე-
გეგ ზერგუაყუა, დარეი სარეი იჰალშოო ფიბაშეიაროუპ.

ქენტევი. იარა უბასწეყაოუ იშათათხეუ დად, მიზან.
შეიარა აქეუნეკიამოუ ჰარა აწლაჰეესტეკიავეგე ანუშთაარა
ჰახეგეჰაჰაიტიოუ იარა უბას ჰეუ იანავეიკ. ჰარა ჰალა-
კია, აურგეს ჰეგნეჰარ ეიჰაბერა რეიკარკია ირგდგე-
ლანე, ურთ აარგდგელანე ზენდეკ ჰარხეაჩიკ. ეეი, ალ-
ლაჰ, ალლაჰ!.. იბზიოჰ ახა, აბრი ნხეწე აფსუა ახეგნხო
ჰია იახეაშთოუ უზნეიუ დად, მიზან? უბრახე დაარა იჰა-
ხასერთანე დეყოუპ უბრი სააიდ ანუშეა ბააფს. უბრი-
რახე დაარა უზლეშთაწააუშ აძლავ?

მიზან. სახეგმნიეკ იყოუხეი ქენტევი. უაჰეგ შიანე-
ტი სანხენჰავ, სწრაიბეთანე სეკ ააბეჰაჰანდა უბრახე სხე-
წეგ ჰია სგუ ითან. ახა იშოუბო ლაქუაკ სეშთანეგალან
სეუაყუსაი სშთარწეიკ. უა ნხეწეიკ არფესკვი სარეი
ეილუკიას ჰყაიბაწანეიკ. დაფსუაეილოუპ იარა, სეუაყრა-
ქუა ზეგეგ ანისაჰია, ამკაბზ ეიფეშ დეილანარშეიკ...
სკალამ აათეზნე ისთეიკ, იარგეგ უბას ისითავ იკალამ,
აბარ სჰაზერთრა იახეოუ. ავურა სხაირწეიკ, უაბე,

წიგნით სავსეა დანაგანგ დანგკალა ზემუდად დმუჟმუჟა
 ათლა. უბქუმგულშაგაგ იაკუძამ. არფეს ენბაგაგ
 მეს ზემუ უაუბ იარა!

ქენტეგი. აიი, იანაჯალემბეიტ უსგავ აკვ ილშონდა!
 შიზან. უი ილდგაგ, აბრახა ეიფშო უაყაგაგ ავგუციეი
 აქულაციეი რაციკუნე ისემოტ ქენტეგი. აბგრეი სგრფე-
 ხაიმშიაკუა, აბრი სშაპე სგხლო იშააყალადაკ ტიამვა-
 ხუს ისემოტზეი! სდიქულაგუშაშოტ ეითა.

(გუაჯა დკალგკაჩოთა, დნაფშოგ-ააფშოთა დააციე-
 რწეეიტ. შიზან დნაჰიანგ აჰიგურა ირთაფეიკოუეიტ,
 ქენტეგი უა დტოტუპ).

გუაჯა. ერუე, ერუე, ერუე ბუსკა, ერუე, ერუე!
 ჰაიტ აბგა შიგლალააიტ ლუანტიგ შიგწაბგამა. (ამლ
 დანგნალრაფალადაკ) ყეპ! ყეპ! ჰაი უზაყუ მღუტზეი
 ჩოანგ უშიააიტ. (იხე ლარყუნე, იშხუა ილალაყაყან ამლ
 აალიზოუეიტ, ნას დახუაფშოთა). ჰაიტ უზაყაროტზეი აბნა
 ულდააიტ. იარაბი იზაყუ ბნარშიგროტზეი სგზლანაგალა
 უჰიარაუაზეი! აფა ზელყაომ, აფა!.. ერუე, ერუე ბუსკა,
 ერუე, ერუე!

შიზან. ქენტეგი აბააფს ანი არნგე უიზწაიში აყაზაქ-
 ცია რხე ახადგრხაზ აკერ იდგრუაზარ უაჰამ.

ქენტეგი. უაგგლიშ, უი აკერ იდგრუაზარ სარა იუ-
 ზიქოტსხგა (დვაგგლანგ გუაჯა იახა იქოტნიხოიტ). გუა-
 ჯა უკამბაშქუა აბნა იუკივლახამა? (გუაჯა ქენტეგი
 იბეგ იაჰიომ, -ერუე, ერუე" ჰაი დხარახაფშოთა დგგ-
 ლოტუპ). გუაჯა! გუაჯა სემშიეი! (გუაჯა დაახაფშოუ-
 ეიტ). უარამეჟოდა ულაქუა ცამა, არა უაფხაა სახაგგლოო
 სუბახოუამ, ნას უარა უოუმე აკამბაშქუა ზეფშოაილა!

გუაჯა. ჰო, ქენტეგი უოუმე? ქენტეგი ჰკამბაშქუა
 იახაა ჯარაკერ იტბახაზარ ჯუშო!

ქენტეგი. აკამბაშქუა აბნა იდგრბოუაზეი უარა ნას-
 ფდა, ჯარა ძმახე აიგუარა იპოუაზარ აქუხამ.

გუაჯა. აკრაადგრუამა სედროო! ადიქუა ზეგაგ ეი-
 მგზდეიტ, ძმახს იყოო ზეგაგ სგრთაფშოიტ, ახა იაბაყოო
 ჯარა სგლაფშო რგეტშიეიტ, ზეჟუულახ წწაიშო.

ქენტეგი. ჯარა მზეკ ითავრეზარ აკუხამ იშვარტლაც
ციფნო, უამა იამომთეფი აჭრა კამბაშ ბეიმბარახტიქუა

გუაჯოა. ამბახგეგ რლეიშია აუკეგაბეგმ... აიი ქენ-
ტეგი, სგუაყვიტ, სგუაყწიყვიტ უარა უმსიტ, იახმა შოა-
ნდა სჯავგლან სხვ საასუა უბართ სოკშოლოუზ. იშვლხო
ისკემამ, ისხამ, ისწიგმ... ამლ სშოგნალრაფილოზ სშაქქუა
ყუაყუასა იკეიტ, სვზრეკქუგლომ უარა უმსიტ. (იბლა
დაამწას იკნე) ალლაპ, ალლაპ! სგბლა მგეთდა ეიხწიანგ
იკოიტ... აუნაწიყეა საქუშეიტ ქენტეგი უარა უმსიტ...

ქენტეგი (გუაჯოა იაჟია ღნაფელანგ). უამა აჟიამეს
იშვლოუხეი გუაჯოა?

გუაჯოა. იმალახეუხეი!.. უალზეიმშხაროუპ ქენტეგი,
უალზეიმშხარაწიყელოუპ უარა უმსიტ. იუმაჰი იყალაზ?
ხარგფს აკაზაქცია იკნე დშოვეიუაზ მიზან აციიკქ დაარ-
ქვაჰან... აი... კაზაქქ უა დიხუიტ, ხარგფს ახვ იძვე-
სიტ... უბას, სედროუ, იყოუ იუდგროუხეი... უალზეიმ-
შხაროუპ ქენტეგი, უალზეიმშხარაწიყელოუპ უარა უმსიტ.

ქენტეგი. იამაციი ნას ურთ აკაზაქცია უაჟიე?

გუაჯოა. იამაციხუეი! ირხუზ აკაზაქ კუმალა იციუა-
რღენ დნაქუწანგ აყუაყა დგრგვიტ. ეგაგროთ ფთვკქ
ხარგფს იმანგ იხვ დაასუა აფსთაყა შოგყოუ დციიტ,
მიზან აციიკქ უბრახე დციიტ ჰია გუკარას იყაწანგ. და-
ჩა ფთვკგგეგ იშოაყეო ამრახე იგუაროუპ ჯარაკგრ დაპ-
ქვაჰაუანარ ჰია. დგზლაცოზ ზეშეგმბახეი ჰია აუაა აყამჩი
აშოაქმეხეი იადგროვიტ. აიი ქენტეგი, უალზეიმშხარ-
ოუპ, უალზეიმშხარაწიყელოუპ უარა უმსიტ.

ქენტეგი. ზაყავ გყადა უარა დარა აკაზაქცია?

გუაჯოა. აკაზაქციოუ ქენტეგი? ა-არ გყამი! გაეიავგქ
რაწკვსგგეგ ინეიჰაუპ, ახა რთაწაქუა ხარშოალანგ ამგხატი-
ქუა... „ხოროშო გუაჩა, ხოროშო გუაჩა!“ ჰია აკვ რპიო-
იტ, ახა ზაყუუ იალზდგრააგუშოხეი სარა (იბლა დაამწას
იკნე). ყვი ალლაპ! სგბლა მგეთდა ეიხწიანგ იშოფაცო
ანცია იწიარბგაიიტ!

ქენტეგი. ზოსჰან ავნე დგყოუ? იიპიოხეი უი უაჟიე?

გუაჯოა. აიი, ქენტეგი, ზოსჰან იძბახუ სოლმჰიან.
ღშიანგ დფსუეიტ, ღშიანგ! იაიილამიშეგრ აში აყეძვა

დგზნეიუამ. მიზან იარა დიშთოუ ჯიშოიტ. აბნე, ნანგაქა...
 ჯარა რანგუგუკ აიწესერ. უცემ უარა გუგუგ...
 ათერასრა ზერწესუა ზაკუბეი აპიარაქუა თემწხაიიტ იპია-
 ხოლეიტ. უსყან აპიარაქუა აბაყახეუ მიზან უბრა დგლა-
 ტიოუ ჯიშოიტ. იარა სარგაგ სემშიო ანკია სუითანდა.
 სნეილეიტ უა, სნგლანფშო-აილაფშოშია ავნგყა სეიხაგუშოიტ.

ქენტევი. უარა უზეკიშეიხბოუაზეი გუაჯა?

გუაჯა. აიი ქენტევი, უხეცემშიო უავუმა მიზან! უი უელდეიშეიხბაროუბ. ამალა ჰიიქვაპიწიყეარ იაპხეიბოოურა სგზდგრუამ ახა...

ქენტევი. შიეიქვაპარ დუხერუ გუაჯა?

გუაჯა. აიი ქენტევიხბეიტ, იკრა ზთახგდა სიმშუა-
 ნდა, ამალაგაგ სგუალ იმოუბ ზოსპან სიდგვლანგ სახა-
 ციეიო აზე.

ქენტევი. აკაზაქციი აყუაყა იანბახენაილეი უარა?

გუაჯა. აკაზაქცია რაკუზარ ქენტევი, იხმაგაგ იცა-
 გუშონ, ახა იაბაყოუ ზოსპან იუამ. რეიპაბე დერგუმ-
 ზღნე დიშოუბ. აკერ იითოზარ აკუხაბ. მიზან ღამეკერ
 ყალდომ ჰია იქყყადასა იშთოუბ... ყაი, ალლაპ! იარაბი
 იალალაზი არი სგბლა მეგოდა! (აკარა ირთაზყუა). შთა
 კამბაშლა ისფშოააუა ეგაგყამ. უი აწკეს სგუაგოო სკა-
 ლაბ (დკაალკეაჩოუა იქვზეიხბოიტ).

ქენტევი (დბუკუა). უცა გუაჯა, უცა, შთა აკამბაშ-
 ქუა ამოუბახუეი, აბარ იხულოიტ. (ნას მიზან იახა დაა-
 ხენაინე) მიზან დად, არი იიპიავ უსგაგ იუაპიიტ. სარა
 უაეიგ ავნგყა სკოიტ სგჯმაქუა სგმა. ურთააწიხბოშია უტიაზ
 ამარჯა, იშთაიილახუელაჟა სააუეიტ.

მიზან. იბზიოუბ უხხა ზგაეიტ. უარა იშოუთახეუ.
 სფსგ უნაპე იანუბ. ახა... აიი ქენტევი, აბრა სშთახაძარაშია
 სხე ზმო სგყოუბ, ზაკუუ სგზდგრუამ... იაარლასშია უზა-
 უანდა... იხაფუსპიოგაგ დაარა ისთახემ ახა...

ქენტევი. უმშიან დად, მიზან, იარბანზაილაჟა აკვ
 უაკეგშიან. უგუ რლულუანგ უყახ. ზნგკ ავნგ უსგზნა-
 გარ, სფსგ უაწაწანგ უსწიახებ, უხურაქუა სხუმიტებ.
 იუმდგრუეი ფასა უშაბ იფეხაა იყიზ შვგსხუმიტიგზ?

მიზან. იზდგრუეიტ ქენთეცი... იზდგრუეიტ... იბზი-
ოუპ. უარა იშოუთახეუ იბზიოუპ...
ქენთეცი (მიზან იფშოთიე ააიამბა(კვადახანე) მიზან,
აძე უსერეიბ დადე?

მიზან. მამოუ ქენთეცი, ისთახემ აძე...

ქენთეცი. ნას სეეიტ სარა. (დკოიტ აჯმაქუა დრეფ-
ხეო). რრეიტ! კათეშ, კვათეშ! იაბაკოი უახე აბეა იახუ-
შხაიტი!

მიზან (ფეტრაკ დხუკუეიტ. ნას აციაეიარა დნალა-
ნაგალოიტ). ეშ ალლაშ! ეშ სანი საბი რეკვაქუა! შიარა
ზეზშარა რეურვა იაბლგზ ხუაშაბგაქუა! შიარა ზეზშარა
რა რელაღრძ შმაუქუა თენხადა აღუხეი ზფსაზგზ რეკ-
ვაქუა!.. სან, აღაღრძ იარკაზ, სან რეკვა! სამ, უარა
ათამადა ჰალალ, უარა აგურვა იფსხანაშგზ რეკვა! ზნე-
ზაწიეკ შიეფთაზაწი დგეფშაანე, დააგანე შიეგ დგსზეკურ-
ფშოგო, ნას შიეშმიან. შიში კუაპეილა ისტაბ სარა. ოო,
ნაზი დი! საპიშა ფშოძა ხუკე, ბაბაყოუ დი! ზნურა
ბოლო დარბანე! ბაბარეფი ურთ აფხაშმაქუა ბარა! ბანი
ბაბი ირეფეშახაზ ბეზდგრუამ, ბაში დშოაყდო დშობგშ-
თოუ ბეზდგრუამ. ოო, ბარა თენხადა რეკვა! ოო, ბარა
ზლახე ეგანეგზ! იარბან ძემვას ხუაშუ ბარა ბეზგაზ?
იარბან ქუჯმოუ ბეზხულაზგრშიეზ? იარბან ტეშოოუ ბე-
ბავ ხუკეშა შოქუაქუადა იზთაფსოუ? იარბან ყარმაწესუ,
უი ატეშა იაბაგელოუ აწლა ამახე იქტთანე ბარა აშოა
ბეზგაპიო?.. (ზაწიაირა დეილაშოიტი). ოო, ნაზია, დი! სხახე
ფშოძა, სელა თიქუაწიაი ხუკე! (ინაპქუა იაფხაყა ირხო).
უა აწლა ბეაგელანე ბეზსეხუაფშოუა ზაკუხეი დი ხუკე!
ბაიი არახე, ბაიი სა სახე! ბაიი, ბეფესე შოთოუ აგურა
სგრვანე სნაპქუა ფერტლა! აბან, იბემბოი ანი, იიაწიდა
ივგწიბაზ ახურაბლდეკ-ქოა! იაავ, დი არახე, იაავ, სეზურა
იაქუწია!.. ოო, ალლაშ!.. აიი.. (იხე-იქვ ააიმლაგუა იკნე,
იხე, დეზვატიოუ აქდუახუა ინეკუიეუეიტ. ფეტრაკ ამ-
თახე აწერგაპია იხე დვახანე დაანათეშო-აათეშოშაი იუეიტ.
ნას ილაქუა ამცა რხევეფეჯლო, ილა ანიმგრსგლმაქუა
ჯარაკ დგეფშოუა, იქვ ეიხემბიქუა დღეზ-ღეზუა აგუაყ-
აშია აპიარა დნალაგოიტ. უს იხე ხუკე-ხუკე იხეგშოუა

ახლკაცებსა დგზთანაკოუეიტ. ნას იფსგ ააილწიწიანდ
 ჟი დგზვართიოუ აქლუახუა დნაეაჰაუეიტ. უს ჰგეგეგეგ
 ზაქცია ჰუნა ზუქკ დრაფცანგ იააცეგრწუეიტ).

რუადიგ. დგზლაცაზეი სგმჰეი უარა?

ჰქუნ (დგვწუიგუა). მშინ დგზლაცაზ იალზდგრააუა-
 ზეი, აბას დააიუნ.

ეგი. უი ახაფარზ ეიფშო იცია დთალოიტ აქუმზარ,
 დგზლაცაზ ზეგაგ იდგრუეიტ, ახა იპაომ. ცქა იხაცია
 ლკვდგრშოაი იმპაარ უბაპ.

რუადიგ (აქუნ იხაცია დლგქუნსგ). იპა სგმჰეი
 უარა აინცეგშო! უაეირაანძა დანგეგვანგწგზ ზბონ ჰია
 უაქოგნ უაეიგ მამ ზუქრუა ზაქუზეი აბრაყა აქუნარ
 დანგეგვანგწგზ?

აქუნ. ისგზდგრუამ სარა. სარა უი დანგეზა სშინ
 ნყ სგვზ სციეიტ.

ეგი. უბრი უშიაქაშხუა იბქუა აყაყაჰარა ილკვდწეი,
 ნას იმპაარ უბაპ. (იზეიპაან იშიაქაშხუა რხხა აქუნ
 იბქუა იანგლკვდიკშოალალაკა, აქუნ დნაჟუხუა დგშო-
 ყაანგ დეივგრქოახუა დგნკაჰაუეიტ).

რუადიგ. იუმპაიოი უარა აქააჰგრ! (აქუნ ქოთიუამ,
 დანგაყუ დეიწაქანგ აწიგუარა დაქოგუჰ). ჰაიყუაწჰ ნაყ...
 იარა არი ამჯახუსთაგაგ არა იჰამგწაძიიტ. სარა სგუ
 დანანგოიტ უი ხარა დგზცარგმგზტ ჰია. უაიი აბრი
 აქუნა-მგქუნაა ჰნგლადშო-ალადშოგ, იუდგრუაზეი ჯა-
 რა დგშოციგწაყუ ააბარ!

ეგი. ყაი ჯუშოთ, ხარა დგმცაყუა იშოფოუჰაო. უი აგა
 ეიფშო დკუარაწო ეგააჯარა დცახეიტ შოთა. უიყუაწ უდი-
 ნანგს, დააბაძარგაგ ანცია ინგს უბრი იახა შიტეგჰ ჰშოა-
 ქურიშო!

რუადიგ. ამიარგუნდაეი! უაილა აბას უსგშოალანგ.

(დკვლდშო-კვლდგრკუა იქოგნეიბოიტ. ეგი დშოაფგრ-
 ჰაფუა დიშოთოუჰ. უს აფხა ინეილა ილადშო მიზან აქლუა-
 ხუა დანგაფაყუ ინაიქუშოიიტ. ნას ინაცია ნარხანგ იგვზა
 დიირბოიტ. აზნგკანგ, უარა უნეი სარა ხნეი ჰია იაიბარ-
 ხნოიტ. ახა იხგ დშოამგხუო ანგუართალაკა. დარა ნეკოა-
 ხუთ-ხუთნგ ინეინგ ინეიხავგლოიტ. მიზან დეიწასუა ახ-
 ლკაცესრა დაქოგუჰ).

საქართველოს
ქრონიკალი

რუბრი. უარა, არი აფსრა დაქოუბ უბოო.

ეგო. აფსრა დაქოუ სგზდეროამ, აბა იაბუარ იმბერ
ეიმა ეილახაბაპია სეკოუბ.

(ილაინსე იაბუარ ააიმერბოუეიტ, იჟამავაგ ათრა
იაათერბოუეიტ. მიზან დნაპუა-შაპუაო, დბულკავსოა,
აკე იპიოშია-ევიუაშია დაქოუბ. ეს ილაქუა ანაახვიტ-
ლაკა, იშთახაშია იგვლოუ აკაზაქ შთახლა დნეოთაფანგ
ნაპელა ივგზა იირბოიტ „უჩოქეუნგ დკვ“ ჰია. უი დე-
ფანგ მიზან იჩოვლაიქოეუეიტ)

ა დ ა რ დ ა .

ახუბატი ასახა

აძეხა აცაყმა იალხურაა იკათიოიტ. იააკურშთანგ ბნაროლუ. აძეხა იაციუხარამეკუა ქეთაკ უალათშუეიტ. აძეხა ამწა იკათუ აქდსაყუა ლმეშუღეწ ნეკურგელანგ, ლნაგ ლხე იაწერგუა უი აქდსაყუა იავათუ ახაბი დეკუტიოიუბ დხუცუა, ლგლახე ეიქუშზე—ნაზია. უაპა ათიბემკუა ათეფტარა აყენდა ლგქურა ნაძახეიტ. აძეხა ახაგლკათიო ეიქუბაბაბი იგგლოუბ ფპალე.

ნაზია (ლხე დვახაშია აცილარ რახე დგფშოუა). ოო, მიზან ჯგმ! უაპაშახაწი აგურვა დარკეიტ. უაპიშა ილგზდგრუამ ლანი ლაბი ირგფსშახაზ. უაპიშა ილგზდგრუამ უარა, ლაშახაწი უახაგყოუ. უაპიშა ლგულგრთაქუა ზეგაგ ლემგწაბო იალაგუეიტ. უარა უფსე თანგ უყახარ, აბასყაბთა უაპიშა დუმფშოაარ უურგმგზტ. ახა... ოო, იარბან მგემბაროუ უარა უზექუშაზ სრგკპარა, ზზემგაშა! იარბან მგემბაროუ უქუაპიანგ უხმოუ, სრგკპარა იაბღეშა!.. სარა არახე სანაარგოზ, სკლამპიე ეიხაქაპაპა, სელაქუა თაპიპა, აშხაქუა სრგზგო, ინასხკელასუა სრგმა ამვა იანგქუზ, უაეიგმზარ-უაეიგ უაბხაძაპ ჰია აკგაგ ზემბაძოზ სელაქუა რგლა სხაფშოუან. უბეგ წარგხუწაბა იაასაბშ ჰია უაეიგმზარ-უაეიგ საზფშოგზ. ახა... ოო, უაბაყოუ ჯგმ, მიზან სეზეუხმოო! იარბან შამთლაპიუ უქუაპიანგ უხმოუ ამაეია ეიფშე ეიმეტტაშა!.. უახა აწხ ლაშკარა უალწირაა, უაბი ჯგმ სა სახე! სარა აბრა აშხაქუა რგნგეწ აბთნაა რხუურა სთოლუ. სთგა უი ახუურა, სგა სანი საბი რახე! ურთ არგკაქუა, აგურვა რგფ თშაანგ იფსხანაშხაბარ აკუბაპ... ანგში რგქუზგაპაბადა ურთ არგკაქუა! უბართ რგფ სნაგ ნეკუსმგრც სთახეუბ, ჯგმ, მიზან!.. (დეიწაქაუა დწოუა, დხედტილოუ აქდსაყუა ლხე ნეკულგეუეიტ. ნას აშმგაბა ლხე დვახანგ ლაფხა იგგლოუ აწლა დაწაფშოუეიტ აკგ დშოაზგძგრუა მვაშო). უარა არდიგნა! არაცია-ხხგრა ეიფშე უეი-

ქაწიდა, ხატხეი ქვქუ-ქვქუჰია ისოუჰია? ულახა ზეჰქუ-
 ქუხეი?.. უშიაჯჰიაჯუმა?.. უვურლაახეჰიაჯუმა?.. მამჰქუ-
 გგე, იღზმადაძოზ უბშარა უმპეწგრყუშიამა?.. ულბათრგ
 სარდენა ეიქუაწია, ულბათრგ არახა, სა სახა! ჰალა-
 ღერძ ეიცკათიაჰ, ჰგ ნეიდგლანგ ჰგუყრაქუა, ჰრც-
 ჰარაქუა ნეიბაჰიაჰ!.. ოო, მიზან სგზეუხშოო! უბაყოუ
 ჯგმ! უაი ჯგმ სა სახა!.. შშოშგუდა იალადგ უაჰიშა
 ლახა!.. უუ, სარა გუყ მგუდა რცკა!.. (ღეიწაქუა,
 ლგ-ლტგ აიმილაგუა იენგ აქდსაყუა ლგ ნაქულგე-
 ხუეიტ).

უბრი ამთაზ არფესე დააცერყანგ ადგხა ლაფ-
 ხა დგნკათოიტ. ნაზია დაათრგსნგ დვაწყაოიტ.

არფეს. იბგხეი აფჰეზბა, ბგზრწიუაზეი? იარბან
 გუყროო, დი ბგქუშია! ისაჰი, აკე სბგუიარგგ ბგზდგ-
 რუამეი!

ნაზია. უუსთა ჯგმ უარა, სარა დი ჰია საზჰიაზ?..
 სარა დი ჰია საზჰიაშა დსგმადამეი!

არფეს. უბას ითენხადოო ლოუ იაჰაგგ აცბგრაარა
 ზთახეუ!.. სარა სხგ სეიგდომ უი აცბგრაარა აყაწირაზგ.
 ისაჰი, დი, იხაქუ გუყროუხეი აბას არგაშო ეიფშო ბგლო-
 ღერძ ბკუჯგასა ილაზგშოუა? ისაჰი ისკეიმდკუა ბგუა-
 ყრა!.. ზეიფშო ყამლო ეგგყამ, იბდგრუაზეი ირეილაუ
 ათენხა დგმანარ, ახა იახა ამთალა იორეი ბარეი
 შიენხაგაშია შიეყაზარ!

ნაზია. სარა სხუკე აახგსგგ ართ რეიფშო აფია
 ყუანდაქუა სმაჰადაკტ ჯგმ!.. ეიმგრწიაზ რთეჰჰა სოუბ
 ჯგმ სარა, სგუ იანავომ დსგმოუბ ჰია ათენხა! აბარ
 იწუაზეი უიიეთეი!.. სარა უსყან სხუკდან... ეშაზაწიგკ
 დსგმან, ახა მჩგმხარაკ დაქუშინარ აკუხაპ უი სგზეუხ-
 შოო! მამზარ სიმფშოჰაკუა იურგმგზტ იარა...

არფვხ. შთა სვეუ ბეზვოიტ. იაშთანგ სარაქსტეშქოშქ...
 აფქივზბა ბარა მოტუ. იმგხმდუზი დი, ბარაქსტეშქოშქ...
 ჰაიდგემერხალან, არაყა შიართოტუ.

ნაზია. ნაზია სეზმდენ ჯემ...

არფვხ (დაახვეურლანგ). ბაშა შიზან იმდემშინი?..

ნაზია (დაათრესნგ). ოო, უარა უზექქვგლოუ აღ-
 ვაგულ საკუბშოოტუ სარა! იაბოუდგრუფი ჯემ! უარა, ურ-
 იხამ! (ლოურაზოუროტუ დწესუა დალაგოიტ).

არფვხ. ბზურთენწ აფქივზბა! რაციაკ იმელბმერსენ
 საგიაქლა... უი წგფხ უაფიანგ აბრა დეყან. იანბატი
 აანთოუ დმეშთეიეთეი იარა!.. სარგაგ აქცია სრალოტუ.
 ურთი სარეი შიამუ ეიქუაწა ჰაწეიბარგლომ. უბრი
 აყნეტი ბზია ჰაიბამეიტ იარეი სარეი. სნაპე ბანიწეიტ
 სმიაყანგ ნეიქტუალო. აკერ ჰაიციწყუფეიტ იარგაგ სარგაგ.
 ახა ბამაგყაზ ჰაქტუშეიეიტ. არირაბა გუჭარას იამამა-
 მესტ ჰარა...

ნაზია. ოო, სარა გუაყ რეკა! იარბან ნეპიალხმეტუ
 უარა უსწიაზგაზ ჯემ!.. სეფსე უნაპე იარუბ. ახა... უნსე-
 რხაეოოიტ აკუმზარ... იუფიბაზიეი?.. სანი საბი რეკა-
 ქუა... იიასხმაზარ აკუზამ... (დაალყანგ) იუფიბაზიეი ჯემ
 ურთ რზე!..

არფვხ (დააქვანაშია). ურთუწ... ურთ... ურთ ეიმ-
 გოტუ იპიეიტ.

ნაზია. ოოი უაპა... ახა ეგაფორემ ჯემ! იუზემპია-
 შთა აფიაზე უსერგტამწუამ სეზქუბშოოტუ ურთ არგქაქუ
 იბმდოუ რგუ სნაპე აქუსშერ... აქუნ...

არფვხ (დაალყანგ). ხაას იყამემწან დი! სენტა-
 ტიი აფხენრაზგ, ზემჟადა დაარც აზე ისეიპიეიტ შიზან.
 შთა ზეგაგ შარიოტუ. შთა იყალაშთა უსგაგ იმდგრუფეიტ...
 საფაქუა რგურა ვა! (იმაზეროტა დელთასნგ კალამე აათე-
 ხნგ). აბარ შიზან იმაზეროტა იათეზნგ ისითაზ აკალამ.
 იბთაზგზარ იმგსთამ, ბარა ბედა აძეგ ისერკუოამ იარა!

(ღარა ლხა იანაიარხალაყა ლარგაგ ღნაპე ნალერ-
 ხოიტ იმელბერც, ახა ათპარკაპია ღნაპე არამა დაბა-
 ხაუფეიტ).

საქართველოს
ქრონიკონი

ნაზია. მიზანგაგ უარგაგ სწიგუესზოოუპ, ჯგმ!
ისტახეუზეი სარა!..

არფეს (აკალამ იპაზერთრა ითაწო). აბან ფპიესკ
აფჰალ ლემა აძახაგ დააუეიტ... სკალაროუპ შთა!
(ნაზია ახაშითჰია დნაიდხზელანგ იამრამაქუა დააიკუშო-
ოიტ. არფეს იშთახაყა დნეითაფანგ). იათახემ დი ბზჰოუ,
აქულა იზგ აქულა იუალუ აუპ იყასწო სარა! ბზიალა დი!..
ბგსზეფშოგზ ეითა აბრა. (დციოიტ).

ნაზია (დიშკლადეშოუა). ალლაპ ამვა ბზია უქუიწა-
აიტ სგზკუესზოოუ!

ა ფ ა რ დ ა.

აქბატიი ასახდა

ახალა. აყუარდი ბზიქუა, ასტოლ ბზიქუა ვნაგგ-ლოლუ. აფხვი არღაარახი აშიქუა ქოლუპ. აფხმა ვ-ფენ-ჯგრკ ამოლუ, ვ-კრაუატკ მათია ბზილა იხვიანგ ივნაგგ-ლოლუ. ათამქუა რქოვ იკვდენაპალოლუ: აპია, აყამა, აშიაქა, პატრეთქუაკვად კვდუბ. აკრაუატქუა რხგზა იენა-პაუბ აუარპალქუა. არი ახაგყალო ნხეწ აუბ.

ამკუაფი (დგცკაკვ-ცკაკუა დაავნაშოვლანე). დიიდა, დიიდა პზგქუშიაზეი მცახუცია, პზგქუშიაზეი! ჩახუსნა! ჩახუსნა! ჩახუსნა ბაიიშ ლასსგ! (აჩხვილაპაირა დალაგოიტ).

ჩახუსნა (დაავნალოიტ ეგი აში ალა. თაკუაფიგკ, უაპა ნალგლმშო დხუახვიტ). ზაკუხვი ამკუაფი ბზაწკვ სციიტ?

ამკუაფი. ბნეი, ბნეი აუათახ აყნგ, სგშიწატიგ სზააგ!

ჩახუსნა (დნახენპინგ). ოფ, აშიწატიგ სზააგ... (დაა-ქვგეინგ). ამკუაფი ბზგრგუაყუაზეი?

ამკუაფი. აფსკიეირგმგა!.. იყალაზეი ზახაქუხვი, იბმაპაუვი არი იბმაშრა იყოლ, დიბაყოლ „არი“, უახა დგყამზი? (დაახუცნგ) ბაყუწ აშიწატიგ, ბაყუწ მგრზა-ბეკ-რაა რყენდა ბცა, ამკუაფი ულთახგუბ, უეიზგგ-უეიზგგ უაიი პია იაპი... ლასსგ, ლასსგ, ლასსგ!

ჩახუსნა. იბზიოლუ. (აფხმატიი აში ალა დცოიტ).

ამკუაფი. იშოფაზური, საბაცარი... დგრშგზარ!.. უმ-ცან პია სშოხიგენაპალაზ დციიტ (დწიგუეიტ), გპ, გპ, გპ!?

ახლანაპაქა (დაავნაშოვლოიტ, კუმეი ოუქ იშიუბ, იფივა აჩენქუა გქულუ, აპია ჩაფაკ იყუნუბ). იბგზახვი, ბზგრ-წიგუაზეი?..

ამკუაფი (დაათრგსნგ). უამა, უფსგ თოლუმა? (იაიი-გუდიბაპიპალოიტ).

ახლანბაქა. სააიტ, ახა აბარ ისგშთაგვლანგ იააიუ,
უიტ, უაქიეწიყა სცაროუპ...

ამკუაუი (დნაიდწნგ). უაბაცო?

ახლანბაქა. საბაცო, არა ააგვლამუას ისგმოუზეი-
აბარ უაქიეწიყა იააიუეიტ ურთ.

ამკუაუი. იწიიაიამა, ზეგგ შეემგმა?

ახლანბაქა. იაპიააიტ... დენიკინგგ ივგზცააგგ
აღბა ითალანგ რხგ ახგენახაზ აკეიტ. (ათამც იენაპაუ
აბჯარქუა ააკენხნგ ასტოლ იქუიეუეიტ). აბართგგ ტგ-
შააკ ითაეტიუპ. (დნაფშოგ-ააფშაუეიტ იჩგქუა აკგ აფგრ-
პია იააქუიეიოიტ, ეგი აუკუპია დშაახო ვგჯა არ ყაფშ
ირეიუოუ აში იაალაგვლოიტ).

რუაძიგ. ურგახ უნაპქუა! (აშშგპია ინაპქუა დგრგა-
ბოიტ). უნეი იაბჯარ იმხ. (დნეინგ იაბჯარ იყუნინხუეიტ).
შთა უნეინგ ანთ იქუუგგ შთგხ. უცალა! (აშიახა ინა-
ცალა იირბოიტ).

ამკუაუი. სარგგ სცოიტ, სარგგ!..

ახლანბაქა. ბარა ბაბაცო?

იარა უი. უცალა, უცალა! (დგრგოიტ).

ამკუაუი. დგრგოეიტ, დგრშეეიტ!.

აბეჯატები ასახდა

ჩახუსნა (დაავნალოიტ). იაბაცეი შშიან? მგრზა-ბეტ დაავაპია სდიქულწიან, ლარა დაბაცეი, ჰაი ჯუშთ, ბნეი, ბაიი, ბცა ჰია ათაქუაეი რგეკა სგშოდგრხგჯ-ხგჯუაზ უაპა სგლამ.

არიჭა (დაავნაშოგლოიტ). აპქუაეი დაბაცეი ჩახუსნაშ

ჩახუსნა. აპქუაეი დახეცო ლდგრუამა, ლხაწა დგრ-შეზარ ჰია დშიანგ დგფსუეიტ. ამარ იშოგბბო არ ააინგ არა იპალაპაიტ.

არიჭა. ჰაი ჩახუსნა ბბაარაშიიტ, იაპფგრზგალაქა აქე იაპფგრნაგანდა უახე. ურთ უაეიშთა არა ნხამვა როლპ ჰია ბეყოლია?

ჩახუსნა (აწიგურა დამინაკურა). სარა სთენხადახოი-ტეი იშოფაზური ბააფსე, არიჭა? იშოგბბო ეიბაშრას იყაზ ზეგეგ სარა სგრხაანხარც სეყან.

არიჭა. ბარა ბზეციშოიხეი ჩახუსნა, ბარა აქერ ბეხეგრ ჰია ბშიომა.

ჩახუსნა. ოი, არიჭახეიიტ, სარა აფსნე სანახერგა ნახესეგე სშიახან, იახეა მაცარა აქუუ ჯგბშიომა.

არიჭა. აფსნე ბგშოფახერგეი, ბარა აფსნეტოემა ჩახუსნა დი-დი?

ჩახუსნა. ბარა იალგბდგრიაგეუშოიხეი. სარა სან, საბ, საშა ზეგეგ ჰაბზიახუნა აფსნე ჰანხონ. უსყან იყან აიშწიარაპია. ჰეულარა თაუადე დენხონ ზოსჰან ჰია, საშეი იარეი რგუაიბიბაგეიიტ. უბრი იახეგრყანგ ზოსჰან იფა ხარგფს ჰია დეყან, არ იმა დნაპაქულეიტ ჰაიშშია-რაზე. საშა იყამა თფაა დაარგლალან კეჯა შნე დდიელ-ყანგ დრეციეიიტ. სანი საბი უა ირშიტ, სარა სხუქენ უსყან (ლნაპე დვახანგ ილგრბო) ამრიაანა სვაძონ.

არიძა. უინახეს ბაშა იძმახუ ჯარგაგ იმმაჰადი? *არქონესული*

ჩახუსნა. საშა იძმახუ საზჰაიგუშოდან, დახაგა და-
ხაიანავა შია აკგშნარაკ სგზდგრძომ.

(წლაპივსთაკ დაავნალოიტ, სოლდათ პალტაკ იშოუპ,
ურგს ხელდაკ იხოუპ, მავუ დუქუთაკ იშოუპ. ითაწა დუ
ეიქუშოლა იყოუპ, იბლა აკვრგაგ იხუახეიტ).

აწლაპივხთა. ზდრავსტეუიტე ტიოტიუშეკი! (ჩახუს-
ნავაგე არიფავაგე იშოინგ ივაგვლოიტ).

ჩახუსნა. შარა აურგს ბგზშია შავდგრძომ...

აწლაპივხთა. შო, ასსირ სგშბოი, აფსშია ზდგრუა არა
დაბაიანავაი? აფსნგ ოუმა არა?

ჩახუსნა. შამოუ, არა აფსნგ აკუქამ ნხეწ შია იაშ-
შოთოუპ.

აწლაპივხთა. ნას არა აფსაცია ნხომა?

არიძა (ჩახუსნა აშაახა ლგმთაკუა). აფსაცია ნხოიტ აა.

აწლაპივხთა. ანცია ოჯშოუპ აფსშია ახაგრძიო საა-
ნავაზარ, აფსნგ ეიფეშ ისგშბოი დიხუეიტ (დტოიიტ).

ჩახუსნა (დტოი). უარა აფსნგტიი უაშა ჯგმ?

აწლაპივხთა. შამოუ, სარა უაეი აფსნგტიი სააძომ.
აეიპაკ ირხაანუ უავუპ დი, სარა. აეიპაკ ბნალა ისხგზეა-
ხეიტ, აეიპაკ ბახთალა. სიბრა სავახეიტ.

ჩახუსნა. არი აყარა ცეგარას იუუხაში, უხგბ-
ყაში?

აწლაპივხთა. უი ათოურგხ დუუპ, იაზააუაზეი. აეივტი
იყან აამთაკ, ეიააიუეი ეიწეიუეი ანეიბარფსუაზ. უბას-
ყან იალოძგზ უავუპ დი, სარა. უაეივ, უა ნახახი, სარა
სახაგყაზ, ურგსტივლა, ახაქუთორა შაქუგვლტ. აეივტი
ივუაუხაშ აუაა, უაეივ ახაქუთორა რხეყალეიტ. აშრა
აშხა იანაეწეწუა, აღუნეი აშინგრა ახაეცო, აშრა ალაშა-
რა გქურფხო იშოეცო ეიფეშ, უა იყალაზ ახაქუთორა
აფსნგაგე იაქუფხაშტ. სარა უაეიშთა ახაქუთორაზ აქუ-
ფარა ზელშო საეუმ. სშოგნგდგრყაშო შაცარა სგუი
სშამხეი ირგლაზ აღშარა რგლქახეიტ. ავუაყრეი აამ-
თეი ზენძა სეილადგრყუქუიტ. უა აფსნგ, სანი საბი რნგ-
შეგნთრა, შრა ლაშარა რგშბაძო, აბნა რხგლიანგ იყა-

ზარ აკუბამ. ო-ო, ურთ აცივტირა იავან, აცივტირა, აცივტირა...
თა აზაკუნდარა იალადგზ რეკაქუა, ახა ურთ სპირა
სგზნიერ, უი აბნა სგრხგპ, ისრეკქააპ, ამრა ილაშთარა
რგუ იქუსერფხაპ. უბრი ალა აგურა დხასგრწაპ ახაქუი-
თრა შაშაქუგვლაპ.

ჩახუსნა. სარა-სეიფშო უარგგ გუაყრას იყოუ ზე-
გგ ურგქუშიახაზაპ ჯგმხოეიტ.

არიჭა (ჩახუსნა ლნაპე ლექუკოუა). არიგა უახა აფ-
სნეტოუპ, შივგჯაგგ ქეთაქტივზარგგ შივზდგრუამ.

აწლაშივხთა. პო, აფსნეტოუპ ბპიაში? იარბან ქეთოუ
ბახაგნხოზ დი?

ჩახუსნა. სქეთა ეშოგრა შია იაშთაგუშან.

აწლაშივხთა. პო, (იკია იალაშოიოიტ) ისაპაუაზეი
შშიან. ბაბ იხადგზი დი?

ჩახუსნა. საბ ჰაბახუ იხადგუშან.

აწლაშივხთა (იზგმბატბარახანგ). ასსირ სმაპაუეი...
ბარა იბგხაბუზეი, ეშა დბგმხოზა?

ჩახუსნა. სარა ნაზია სგხაძუპ, ეშაზაშივგგგ დსგ-
მაგუშან...

აწლაშივხთა (დვაწყუანგ). ააპ! საპიშა... ნაზია, სარა
სოუპ ბაშაზაწი მიზან.

ჩახუსნა. მიზან! (ეივუდბაპიპიალოიტ, იწივუეიტ).

ა ფ ა რ დ ა.

იალაქუოჲ აუაა რემათიაქუა

ზოხჰან. კაბა ზაწიგ, ახუდა აჰიგნწირა ფვრტლანგ, ასახთან ეიმაიი აქლადადი იშოლუბ.

ხარჯფს, სააიდ, მხერბეი. აფსგუა მათიალა ეილა-ჰიოლუბ. რკუმეიქუა რწამხგ ინტქუსუა იკააქოლუბ. რეხთარ-ფაქუა ირქაქაქანგ ირხოლუბ: ასახთან ეიმააქუა, ასახთან ეიშქუა რგწოლუბ. აფსუა ტაპანჩაქუა, აყამაქუა რეყუნუბ. ახგვკვგ პატრონა ზაშიგკ ზგო აურგს შიაქქუა რგმოლუბ.

ლამშაწი. იკუმეიი იკაბეი ეგაგრთ რტაქუა რეიჰა მაქკ ეიცოლუბ, შიახუა ხგლფაკ იხოლუბ. ასახთან ეიმაიი, აკუმგზცია ეიშისი იშოლუბ. ბჯარს იშოლუბ აფსუა შიაქქა, აყამა იყუნუბ.

მიწან. კაბაზაწიგ დეყოლუბ. ახთარფა ირქაქაქანგ იხოლუბ. აყამა იყუნუბ. უაჰა აბჯარ იმამ. აფხატიი აქუ-გვლარაან ასახთან ეიმაი მაცარაქუა იშოლუბ. ახფატიი აქუგვლარაან აიმაიი აქუგზცია ეიშისი. აფშმატიი აქუგვ-ლარაან სოლდათ პალტაკ ზცია ზეხყახაბოლ იშოლუბ, ურგს ხგლფაკ იხოლუბ, დაარა რცია რეხყახანგ მაგუქუაქ იშოლუბ; იხახუ-შოლა დუნგ იფაწაგვგ ზენდი იშოლახეიტ, იბლაგვგ ლახუახუახეიტ. დანგქკუნოლ, ძარა პაკვ, იფივახვრ თბა-ანგ დეილგხხა დეყოლუბ.

მაბახუ. კუმგზცია კუმეიგკ ზეხუდა ეიბადრკოლუ იშოლუბ. ესქანგვგვგ აბეოარაყენძა აჰიგნწირა ეიბარტლუბ, იმეყა ხგხა იაქუქვაჰიოლუბ. აჰიზბა იყუნუბ, იქასა იშ-თახა იმღწროლუბ. იიქუა კუმგზციოლუბ, უაპცია ხგლფაკ იხოლუბ, აეიცეიეიმა მაცარაქუა იშოლუბ. იფაწა დუნგ დგშო-ლახეიტ.

ქნთეფი. კუმეი კააქუა ახუდა ეიბარკვმქუა იშოლუბ, წლაჰიესთა ჰასანლა იხთერფა ირქაქაქანგ იხოლუბ. აეიცეი-ეიმაი მაცარაქუა იშოლუბ, აიგუში იკვლუბ. იშოლეი ეიქუეი ეიყაროლუბ.

ახლანაჲქა. აესსუა კუმეიგ იაუძანგ იშოუბ, ახელ
ფარჩ იხოუბ, ამავუქუა იშოულუბ. ანავან ტაპანჩეფი, აქიფუა
იყუნუბ, იეივა აჩგნქუა გქულუბ, იეივახერ თბაანგ მუკლუაქა
იუავგბეფარა დნახესხეიტ უპარატეგ დეყოლუბ.

ამკუაფი. ქურალა აფივზბა ნაძა ფშორა ლგმოუბ,
ლბარჭენ შიწატეგ ამალრაქუა ხეწიწიანგ, აბარჭენ ქლა-
ფადქუეი აშიწატი ბზიაქუეი ლგმოუბ.

შარიჭა, არიჭა. რიფეაქუა აუნგ, ითბაანგ, რკოფ-
თაქუა აფხა ირყმანგ, აკასგ. ლამკურშოაქუა რხოუბ.
ბაშა სახთან ეიმააქუაქოი ქლაფადქუაქოი რგმოუბ.

ნაზია. ეიუენგ ჩეტლგხ შიწატეგკ ლშოუბ, ლშაპქუა
ხტუბ, კასგაგ ლხამ. აფშბატი იქუგვლარა აან, დთაქუა-
ქიძანგ, დხუახეიტ. (ჩახუსნა ანლგხაძუ). მათია თბაა ეი-
ქუარალა დეილაპიოუბ; ალაბა ლგწარსუა დნეყოლიტ.

გუაჯუა. კუმეიგეიკ იშოუბ, უაპცია ხელდაკ იხოუბ,
აეიციეიშაა აარპიქუა იშაკაკარაქუა კვლპაპო იშოუბ.
იუავგბეფარა დახესხეიტ. გაძაკ იოუბ. დანციაეიო უსკაგ-
ნგაგ დაქოახოიტ „აა“ შია.

ანზნა
ანზნა

ანზნა

ანზნა ანზნა

აფხატი ასახა

აშუგშო ვნგ. არღაარახა აციარდლუ გვოლუბ. არ-
მარახა ასტოლ გვლოუბ, აჯამქუა, აჩინახქუა, აბათლგა-
ქუა, აწიცაქუა უპაა გქუგვლანგ. ასტოლ ააიგუაშა იგვ-
ლოუბ ფჰალკ აძე თანგ, ნას ეირგქკ, აჩუან, აქუაბ. ევგვრთ
ათძამცქუა რახა იენაპაუბ: აკუმეივ, აკაბა, ახთარფა, აყ-
ამა, უბას დაჩხა მათიაქუაგვგ. აციარდლუ აწეხუან აციარ-
თაქუა ეიქუუბ. ახახავ შიენდგყურა დუკ გქუგვლოუბ.
აშიენდგყურა ახვ აღწანგ აიართა იყაწოუ აქვგ დგჩმაზა-
ვნგ დგშოთოუბ, ეიშააქუა წირფალანგ იაფხა იკაფსანგ. ლამ-
შაწი. იფჰავს დხარყუსუა ახუშოთაარა დგჩშაბატიოუბ. აკუ-
შხა-მეკუშხა იგვლოუბ აყუარდიქუა, ასქამქუა.

ლამშაწი (აბღაააპა დააქუტინანგ). აი, აღლაპ, აღლაპ!
სგბლგიტ, ერაზნაკ ამცა სკრალანგ სგბლგიტ.

ხავჭა (დვაგვლნგ იარა იახა ლქვანალხოიტ). იყოუ-
წოზეი შშაან, ახვზა უქუხნგ ახათა ულოუწომა.

ლამშაწი. აძე სვრეი, აძე! სკვგ ბეიტ. პაი რაცია
სგუ-სწივ ეიწაქნგ საკვიტ - გაააურ (ინაპგ იწვრგუანგ
აწერგაპა იიართა დგლატიოუბ).

ხავჭა (აძე კნგ დაახავგლანგ). უგუ - უწივ ეიწა-
კვმქუა, ეიახა აფსხურა პაა უნგქულანგ უცან, ახათა
ულოუწიწი!

ლამშაწი (აწიცა ლარა იშოვლკვუ იზნაპკ აცხრა-
ავძანგ აძე იეიუეიტ, ნას იიართა დნგლაპაუეიტ). აფსხურა-
ქვგ სარა საფხა ბარგავ ბნეიტ, ახა ახათა ბგლანლა-
ძეიტ, კუაცლვი ჩგსლვი უაპა ნაბვლგმშო ბგზხარა ბჰან
ბააიტ.

ხავჭა. უჰ! უცაიეიამოუზეი ჯუშმეიტ.

ლამშაწი. სციაეცაშამოუ, აწაბერგ სპოიტი (აფერგაქა იბეჯ თიკააუეიტ). ჰაბაშ რეცა დემფსერგაგ შიარა შიქა კე ამლა შიავარ ყალარენ. აეუაც შავგ, ანი აქეც ბზია ლითეიტ, სარა აეუაც ბათესგ სითეიტ, ნაზიჭა ავირა ხეშორა ლითეიტ, სარა ფემაწიეკ, ვაწესკ ნაქურშინგ იასგმწეფესეიტ ჰაი შიეიბარყუნდ-ყუნდლა შიგშითარა აბაყაზ რაშიაიტი... აი, სხე ფიპიტ, სხე, სხე, სხე!.. ჯანშიათ... აიი ჯუშთ, დენა... აა... აიი! სვეარა აძაძ ეიფშო ივალნარყაა ზაკუხეი, ანაჯალბეიტ. აძაძ... აიმაა... ან... (დთგნზხოიტ).

ხაჯა (ლტიართახე დაახენწინე). მა ხუქეკ დზეცია-ნდა! ეპ, სხექეშიახეი სარა რეცა (ლტიოიტი).

ლამშაწი (ფეტორაკ აშთახე იბეჯ ხუქმანე). ბარა, იყოუ ბდგრუამა!.. აბა ყაი... აძე სერეი!.. ანგხა... ჰო! ისკა... ისკაშიახეი მშიან... ანცია ინგს, ანგხა... ჰო!

ხაჯა (დძერკუა დვაგელანგ დნეიბაგლოიტი. იიპიო ანგლზეილეგკიალაკე) უარა, არახე უათეშოში! (დალწუა-შია ანგლბალაკე იხე ლნაპე ნადეკლანგ) უარა, ულაქუა აახტიში!

ლამშაწი (დაალწუა). აიი, აი სბლეიტ! სბლეიტ სბ... აყუდგრფავ ლყენმა აძიგ დბეშთეგროუპ, ილპიო ჰაჰაპ.

ხაჯა. ისეშთრედა აყუდგრფავ ლიხე, სარა რეცა. თამელ იოუპ, უი აყუდგრფავკა რტიგ იოუპიარ იხე ხნაეიოიტი. (დნეინგ ამცა დვეიწხოშია დაქოუპ. ლამშაწი იაჰა იბეჯ თგანგ აქმრა დილაგოიტი. ნაზიჭეი ბიდეი აავ-ნალოიტი).

ბიდა. მშუგბზია!

ხაჯა. ბზია უბაიტი უხაწეკ სყეიტი.

ნაზიჭა (აჩემაზავ დნეიხავგლანგ). ლამშაწი, უშთაყოუ იახა?

ლამშაწი. იბექეშიირა დშუგყაზაარა, ნაზიჭა.

ნაზიჭა (იხე ლნაპე ნადეკლანგ). ამცა იხყა დეყოუპ. (ნაზიჭა ამცახე დააიასუეიტი).

ბიდა. ლამშაწი უშთაყოუ?

ლამშაწი. სყავგუშოუპ მაკამანა.

ბიდა. აიტი, უმშიან, აკვშარაკ უხაუამ.

ხაჭა. დშიარგაგ იიკვეშოუხეი! შიტიაქუე ნაზიჭა
ბხაწკე სკეიტ (ზეგაგ ლატიოიტ).

ნაზიჭა. აყუდგრფავ ლყენძა აძიგ დღიეკუმწარუა-
ზეი ხაჭა!

ხაჭა. აყუდგრფავ ლახა აძიგ დღიეკუმწარგაგ
სთახხეიტ, ახა სარა არემაზავ სიდხალტ, უაჰა ისეშთრა
უავგ დვსმოუიტ.

ბიდა. სარა სემციო ჯუშთ, აყუდგრფავ აკერ დხუარ-
თაზარ.

ხაჭა. უარგაგ აყუდგრფავ დააგაჰა იზლაუათიას-
შარგზეი, არა ჰარა კეჟუნაკ ღამმოუბ,—ანი საბზუნდა ეი-
ჰაბე იფა, უი აყუდგრფავცია ბანგ დგნზომ. აყუა აშკოლ
დანთალა ნახეს-აახეს უავგშას იშთიხეიტ.

ნაზიჭა. უი იმაცარა იოუმა, უაჟიტი იკეჟუნცია აკომ-
სომოლრა ჰაა აკე რზეჟალან, ყუდგრფავი ფშავი დგრ-
ბანგ ირუამ.

ბიდა. უი ეგაჟურემ ჯუშთ, სარა სემციო, დარბან
ყუდგრფავუ იაახგარა სეზდგრუამ აკუმზარ.

ნაზიჭა. აშთგრხან დაუჟარ იაჰა დეიღახაბ.

ბიდა. ყაი, ნაზიჭა, აშთგრხანგეი ეგაღზდგრუამ.
უი, ზნე საშა ხუქე აცხა ადულაფ იახათაგვლაზ იძანგ
იჭაზააჰ. იცხაყუან, დაშიტ. იხუდა ხშია დაარგმეწახეიტ.
აიი აჰაჰაი მზგზუბ დგზგო რჰიან ეილალეიტ. სეკნე
აშთგრხან ლყენგ სკეიტ, აფხაგეჰაა ლყუდ გეჟუფსო ლქოა-
ალხან ადინეყუა იზარახეიტ, აეირა დაწანგჰაატოჰ
ჰაა, იყოუ ზეგაგ სალჰეიტ. სანააი ახუქე დგბზიახახან.
აცხაყუა დშოაშგაგ ასაჰაიტ. აშთგრხან აკრე ლდგ-
რუანდაზ აცხაყუა დშოაშგ ლემჰიოზი. ამაღა სშაათბ-
ეჟაგაგ ლგუეიტ.

ღამშაწი. აიი, უი წაბერგეჟუ, ეგაღზდგრუამ, ყაი-
მეტხან ლყენძა უსგზცა უხხა ზგუეიტ, უაფსოიტ ახა.

ბიდა. იბზიოუბ, ყაიმეტხან უაჟიეჟიყუა დაახგაპ სა-
რა. (დვაგვლანგ აცარა დალაგოიტ).

ხაჭა. აიი უარა უშთეიბგოუ სეჟსააიტ, ჯაბაას იუა-
ჰთეიტ, ახა (ბიდა დცოიტ, ხაჭა ნაზიჭა ლახა) ყაიმეტ-
ხან დაარა დყუდგრფავ ბზიოუბ აიიშთახე. აყუდ ანაქულ-
ფსა იარბან მზგზუ ააბალჰიოიტ, ილჰიო ზეგაგ იაშოოუბ.

ნაზიჭა. უი დყუდგრფავ ბზიოუბ ზეგავ დჷამდგრუფი.

ხავჭა (აჩგმანავ აძვ ილგრეთუეიტ, ნას ნაზიჭა ლახა) იახავ ფეტრაამთაკ აქქუნცია ტიან, ურთ ტიანაწვ ხარ იმამშია დეყან. აქქუნციაგავ აცია იანაკვ იყეიტ. აშთახ ამცაშოურა ლახსენ, იახა შაანდა აციაშვ ეიფშო სშოხიავგლახ იახსგრშოეიტ, იახავ სვშოგვლოუ სვციოიტ ბეჟეიჰან.

ლამშაწი. აძვ სგრეი, სკვავ ბეიტ.

ხავჭა (აძვ ილგრეთუეიტ იხვ დვახანვ). უაეივ აძვ-ეირა ხთოუქდახტ.

ლამშაწი. ჰაი ბანაჯალბეიტ, აძვ ბეიგდომა.

ნაზიჭა. ლამშაწი, აძვ უიყარა უმეილან, იუხეიციოუჰ.

ლამშაწი. იაუამ, ნაზიჭა, სკვავ ბოიტ.

თამელ (დაავნალანვ ხავჭა დლვზწააუეიტ). დვშო-ფაყოუ არი იახავ? (ნაზიჭა ლახა) ბტია ნაზიჭა, ბვზვ-ლოუზეი.

ხავჭა. დეიციამზარ დეილავმ.

თამელ. იარაბი აფერშოალ იყვნდა უავვ დცარვნ, ახა...

ხავჭა. ზაკუ ჭერშოალუხეი აყუდგრფავ ლახა ბიდა დდეკუაჰწეიტეი.

თამელ. აყუდგრფავგავ შიარვავ შიეიბამბააიტ, ილ-ზვჟიუაზეი აყუდგრფავ დავავანვ.

ნაზიჭა. აყუდგრფავ დავარვგავკუა ნანხეიტ, თამელ, იშოფოუჰიო. ამზვზ იშოუბ აჩგმანავ, უმბოი ამცა იხყავ დშოვყოუ!

თამელ. ააი ნაზიჭახეიტ, ზაკუტი მზვზუხეი, ახათა ილალანვ დვჩმანავხახარ აკუხაჰ. ხუშეიქუავ ირეზარ, ცქავ ხვლათშოარა იმანვ დნვყუგახარ დვბზიახავუშონ.

ხავჭა. ამზვზ იმამზარ უბაჰ, უაეივ აყუდგრფავ დანაილავკ ილჰაქეუო უმაჰარი.

თამელ. ილჰოხეი, მკვმზარ წაბვრვ ბალჰიომ უი. მოუ, შიანაჯალბეიტ აუაა ზეგავ ანყუშოხა შიარა შივად-ხეიტ აკუშმზარ აყუდგრფავ ევამშოვლზემდგრუა, აუაა ამც იშოვლეო უაეივგავ იშინვმდგრუეი. აკვრ წოოუ ბიდა დცეიეთეი?

ხაგჭა. იმწყკუა, შთა დნეიხაზარ ყალაპ. **ეჩქინეშლი**
თამელ. ყაიმეტხან ლქოლუმა დახაქა? **ხინეჩქინე**

ხაგჭა. ყაიმეტხან ლქოლუპ, ააი.

თამელ. ყუდგრფარა ბგრთახვუპ ჰია ლაბჰარ დმარ
 ჰია ბშიალოუ (ფეტორაკ თენი იტიოლუპ).

ნაზიჭა (დუაგვლანგ). ოოლ, სგშთატოლ, სცალაპიშ
 სარგაგ, (ლამშაწი დნეიხაგვლანგ) აგუაბზიარა უოუაიტი
 ლამშაწი, უმშიან უბზიახაპ.

ლამშაწი. აბზიარა ბზყალააიტი.

ნაზიჭა. თამელ უტია უზგვლოუხეი! (აშიაყენძა
 დანნიე) ხაგჭა, ბდივლმწენ ბხაწკ სციეტი.

ხაგჭა. იაუახეი ნაზიჭახეიტი სდივლმწკუა (იდივლ-
 წუეიტი).

თამელ. ლამშაწი, იაჰარაკ უზენხააუახეი?

ლამშაწი. სგუ-სწივ ეიწაკნგ აკვ საკვუპ... ზნგ-ზენ-
 ლავგ აძაძ ეიფშთ სგუ აწაყენძა იალნაჰიოიტი. (ხაგჭა
 დაავნალოიტი).

თამელ. იბბომა ნას ხაგჭა, სგუ-სწივ ეიწაკნგ სგყოლ
 იჰიეიტი. ახათა ილალან აგუაწივხა იხაზარ ყალაპ, აფერ-
 შთალ დაავგოიტი.

ხაგჭა. უაავგლიშ, ანი აყუდგრფავ ილჰიო ჰაჰაპ,
 ნას აფერშთალ დუხავგოზარ არა უყამი.

თამელ. შიარა უბერთ აყუდგრფავცია შიგშთარგშთოლ
 აჩგმაზავ ზენძა დეიციახოიტი. ნას აფერშთალ დაავარგავ
 აკვმზარაკ იხუართახომ.

ხაგჭა. იხუართახომ ჰია უარა იუჰიოიტი, აჩგმაზავ
 ანგხა, ანცია ჰია აპატარა დაკოლუპ.

თამელ. ააი გუშთ ბშაყუწრა ხაგჭა. ყაიმეტხან
 აკრვლდგრუნდა, ჰაბაშ დგუსუაზარ სარა სგუესაიტი ლჰიან,
 ეიახა იფსურა ჰჰან ჰნეიმბლავეიაა ჰციეტი.

ლამშაწი. ააი, სგბლგიტი... აძგ! (ხაგჭა დნეინგ აფჰალ
 აძგ აათგხნგ ილვრეიუეიტი).

თამელ. ხაგჭა, იყაბწოხეი, აჩგმაზავ აძგხა იბერ-
 ტიუამა!

ხაჭა. აძება ისმერეთეა, ნას აძერყუნდა ისერეთეაშია!

თამელ. აძგ დაარა აგუარაჰია ირშონგ, ნას ირხაშაი-შაინგ იბერეთლაროუბ.

ხაჭა. ჰაი ჯუშთ, უი ეიჟუშ აკუამაწამარა ჰარა იპანდერძომ, უაჰყუაწ ამარჯა.

თამელ. ჰარა ჰუნგ აჩგმაზეზმოუ აბზაბაცია ჰამდსგ-კუა ჰაზლაყოუხეი. (დააზგუაინგ), სარა სცანგ აჭერშაილ დააზგოიტ, შიარა უბართ აყუდგრფავცია შირგშთაზ. შიგნტა იშაიპახეიტ ურთ მცემზარ წაბერგ შიგრგმპიო, აზა უეიზ-გაგ შიეიბარგუა შირგშთოუბ. (ლამშაწი იახა) ლამშაწი, დააზგოიტ აჭერშაილ.

ლამშაწი (ინაბგ აიკიგწკანგ იყაო, აჭერგაჰია). თამელ აჭერშაილ იაკუმ, აჭერშაილ იტიგ სარა ეგასგ-ლამ, სარა სგზგო შგზუპ!

ხაჭა (ამცა აცრაწაძანგ). ამზგზ შმოუ აჭერშაილ დიზაიუგარ, აზუში იურეთეა ულაგარ იაჰაგაგ დეიციახოიტ რპიოიტ... იტაიტ-ტაიტ-ტაიტ, აჭერშაილ არაბა დჰაუმგრბან ამარჯა!

ა თ ა რ დ ა.

ავბატი ასახდა

ანგმაზავ, ამცა ააიგუარა ექდგ-ხსაქუა შთაწინგ აღუქუა იქუუ იიართა გქუყაწინგ, დგშოთოუ. ხგჯა ას-ტოლ ეილღგროიტ. თამელ ამცა დგჩჰჰატიოუპ შიყუქ დაფხგო.

თამელ (აშეყუფხგარა დააყუწგნ). ლამშაწი, არი ამ-ცაყნგ უახგშთაწინგ ხუქგქ იუხეილახაშია იუბომი?

ლამშაწი. ხუქქაქ, სგვარა ეიდგკლანგ იახგაკგზ იაა-უნაქშია ზბოიტ.

ხგჯა (აშეგშო დგკლფშოუა). უუ, აბან აყუდგრფავ ყაიმგთხან დახგაიუა, სგლფგლაპიშ (დდოღლწუეიტ).

თამელ (დხუქუა). უმშიან აყუდგრფავ ყაიმგთხან უა-ეიგწიყა უბზიალტებ.

ლამშაწი. აი გუშო, უშაყუწრა უდინანგს!
(ყაიმგთხან ფჰიგს ეიქუაქგ, ლფგწა ეიქურხუნგ, ლაკგწ თიქუაწიია გუგა ლგლაქუა ეჰეჰა-ეჰეჰაძა ითგფ-შოუეიტ. ილშოუ ზეგგ მათია თბანგ, ეიქუარანგ იყოუპ. ლლაბა ლგწარსუა რაფხგა დგგლანგ იაგვანლოიტ).

თამელ (დგაგგლანგ). ბზიალა შიაბეიტ!
ყაიმგთხან. ბზია უბაიიტ (დააყუნდ-ყუნდშია თამელ იზგ). არი აციიკგგგ არა დგყოუმა! (ლამშაწი დნეიხგგ-ლანგ) ლამშაწი, უშოფაყოუ გგმ?

ლამშაწი. ეეი... სგფსგუშოიტ ყაიმგთხან!
ყაიმგთხან. უმშიან, იაუახეი უფსგრტი! (ანგმაზავ იშაბახგ დნასკამშია დიქუაფშოუა) ამალა ირჰოიტ ჰია ამზგ ზმოუ დგაშაძომ. ბგმბოი ამცა იხყაა დშოყყოუ?

ხგჯა. ამზგ იმაზარ აქუხაპ, უაჰა ზაკუხარგზეი, სეიდროუ. (აყუარდი ლგთო) ყაიმგთხან, შიტაქუა ბზაწკ სკეიტ (ზეგგ ნატიოიტ).

ყაიმგთხან. აქგ რაციანგ იეთოუოუ ხგჯა? (თამელი ბიდეი ეიდგხუთ-ხუთლოიტ).

ხგჯა. იმგეკუა, ფჰალკ აზნა იახგა იზბომ.

ყაიმეთხან. ოო, ნას ამზეზ, ხაჯა, ამზეზ! ამზეზ, ზმოუ იოუბ აძე რაცაიანე იზეიუა.

თამილ. ამზეზ ზმოუ აძე რაცაიანე იზიციუაზეი ყაიმე-
თხან?

ყაიმეთხან. ოუ, ჯოუმბაკეციტ, თამელ, უაეიე უარა
აღაფ ჰიარა ულაგარც უგუ ითოუბ (დახეჩოშია). უარხ
ეიანხა იზარაქუე აყუდგრთავცია ჰამბაროუბ ჰია აეილარ
ურელაგელანე იუჰიონ რჰაეიტ, იზბან?

თამელ. იზბან ბემბოი, შიარა აყუდგრთავცია ეგაშე-
ზდგრუამ, ამალა აეილარ ეანე ამტიაქუა, აქეეიქუა რე-
ქუენე აუელ იაშეგრგოიტ, შიარა აკერ ეიდგრუაზარ...
ჰამაშ რეკა დეტსძომ ბემჰაზი, დზეტსეზეი?

ყაიმეთხან (დგუაანე დვაგელან). ნას, სარა ეგაშეზმ-
დგრუაზარ არანდა სზაიეგაზეი, უარა არა უშეკეაზ ზდგ-
რერ, ამალანაზგე სააუამეზტ. სარა სციოიტ, ახა არი
აჩემაზავ ამზეზ შოიმოუ შიამაზეპ.

ლამშაწი (დგუაანე დეიხა-ერგუო დააქუტანე). ჰაი,
ყაიმეთხან, იზუაზეი, აბრი აბზამეკუ ბეშთეიზხეუციეი!
უარა აქეუნ, უაჰა უბეკ სუმერჰაეუა ნაყ უდიელწ!

ყაიმეთხან. უი დებზამეკუდამ, ლამშაწი. სარა მაკანა
აყუდ ახასერთამოუ აძეგე ამც იასეჰჰაეიტ. ანეზა, უფ
სრეკჰამი (ლეღანა ლეგემჰ ძატიუა ხეზა დეფშეუა), ალე-
ფხა როუაიიტ სეზშარაგე შიარა იზასჰიოგე, ანეზიეი,
ამზეზქუეი ზხაროუ ბჰია, იზებოლ ბჰია აძერე ალსერგა-
ზეიტ სარა, ახა აბრა ამც ბემჰიეი ჰია აძე ისეიჰჰაეიტ.
უაეიე კანქუაიე დეკამეუა თამელ დგესჰაგელანე ისეიჰიო
შიამაუეიტ.

ბიდა. ჰაი ყაიმეთხანზეი, თამელ აკე იჰიეიტ ჰია
ბარა ბეშთეა გუააუეი, ბეშტეიარა ანციინეს უბრა!

ხაჯა. უაეიტეი აქეუნცია უი ეიფშო რჰიოიტ, ბტია
ყაიმეთხან, ბზაწკე სციეიტ, ჰაშეგუაყუაგე ბბოიტ.

ლამშაწი. აბზამეკუ ბიზეშეუცნ... აბრანდა ბანაი,
ზაეუ მზეზუზეი სეზგო სზეილერგა, უიაზე ბექუნაგეგე
ბეგსერხომ, სარგე სეშეგუაყუა ბბოიტ, ისხაშოთრემ
(დგეჰეიტ).

ყაიმეთხან. უზბეგუაყუღუაზ საპაიტ აზოუბ სარგაჯ (ქანაქ) ანა სახანელილაკა ას ისაციალაჰამ სარა, ჰათურა (სეკურ) სნეკურგოიტ აკუმზარ...

ბიდა. ყაიმეთხან, ათააცია შობეპაო ბაპაუეიტ, კეუ-ნაკ აკე იპაეიტ, ახა უი უსს იყაბეშჴან, სარგაჯ სბე-პოიიტ უბრა ბტანე ყუდჯ იზექუფსა.

ხაჭა. აი, ყაიმეთხან სბეკუბშოოუპ, ბტია ბხაწკე სციეიტ (ართ ციაეიონაწე თამელ დლეი-ვეიუეიტ ზნე-ზენლა დელილაშო).

ყაიმეთხან. ლამშაწი უაპათერ აზე სტიოიიტ. უფ, ანცია ხაპაღუ ინეს ლამშაწი უზე აკუმზარ იახაა ყუდ შოგქუსემესოზ, ხაგჭა ყუარდიეკ სხააგეიშ. (ზეგაჯ ტიოიიტ. თამელ იწაგა ნასკააშია დტიოიიტ).

ხაჭა. აა ბხაწკე სციეიტ, აყუარდი (ინალგმწალგ-გგლოიტ).

ყაიმეთხან (ქაასაწას აკე ააცეგრგანე აყუდ ითოუ ლნაპე ინგლფსალოიტ. ნას დყუნდ-ყუნდღა დათაპო დ-ქუციეიანე აფხაგეიპა აყუარდი ინგქულგფსოიტ. ხეა-ხეაღა იაიილგრხნე ლგლახა ლგჯგმშ ააძატიანე ვითაქუ-ლგფსოიტ. უბას ხენტე-ფშენტე რაყარა იყალწოიტ). ყგპ! ყგპ! (ლქაგში ააბგლნე, ლგლახა ლგჯგმშ ძატიუა) სგუ ითაზ სლაფგქუშია იშოფასანაპიეი ანცია სუკუბშოოუპ.

ხაჭა. ზაკუბეი, დიდი, იბბაზეი ყაიმეთხან?

ყაიმეთხან. ბააგელიშ, ბააგელიშ! (დნაქუციეიანე ჳენტეა ვითაქულგფსოიტ). დაარა ვილატატანე იაპოიიტ. (ვითაქულგფსოიტ) აეიგტი შიაბაცია ანგხა რგშთაზმა ლამშაწი?

ლამშაწი. მამოუ, უს ეგასგულაშოიმ.

თამელ (ნაყ დნაპინე). უაეიე აუს ბზიაქუა შიზგლგფ-შოააპ უი (ბიდა თამელ დნეიგუთასშია ეიდგბუთ-ხუთლოიტ).

ყაიმეთხან (ვითაქულგფსოიტ). ყგპ! ყგპ! (ლქაგში ააბგლნე) არი ეიგტი ნგხამ. (ვითაქულგფსოიტ).

ხაჯტა (აჩემანავ დნეიხაგლაშია ლბეჯ რხუქნე).
უარა ხუქკა ახვ დნეკუუწარუაზეი.

ყაიმეტხან (ლყულ ქუფსარა დააყუნე). ნეხაკ უშთა-
ზააპ ლამშაწი: კვჯაყაგვ უი აწგებულა იფსხეიტ, ახა
უმშიან...

ხაჯტა. დიიდა, სხუქქუა, "სარა ხკვდყა. და ეითა-
ქუფსეიშ ყაიმეტხან დი-დი! (აჩემანავ ეიჰა დეიციახანგ
ილულუანგ აქარა დალაგოიტ).

თამელ (ილმაპარტი). კვჯა ლამშაწი იხუქქუა შოფ-
სხაოუ უსგავ იბდერუეიტ, იხებგმპიოზეი!

ყაიმეტხან (ეითაქულეფსოიტ). ყვპ! ყვპ! (ლქგვში
აბბენგ) აყულ ქუფსარა ზათახეუზეი ჯბვშთ, არი ჰიარა
ათახეუმა! ნეხაკ შიეშთოუპ, დაარა ანგჰიარაქუა ყაშიგმ-
წარ იშოჯყალარა სგზდერუამ. (თამელ აყულდერფავ ლახა
იხვ ირწესუეიტ, ბიდა დიახუთ-ხუთუა).

ხაჯტა. იუჰიარუაზეი, უარა მცახუცია, აკერ უდერუ-
აზარ, ანგხა ჰაურგომა!

ლამშაწი (ილულუაძანგ აგუაყრა დახაქჰუ აპატარა
დალაგოიტ). ისპიოზეი! (იბეჯ რხუქნე) ისპიახუაზეი სფ...
სფსიტ, სფსიტ... სარა უი ზდერუან... (იბეჯ ინაცყაშია)
იზდერუან, ანგხა... ააპ! ააპ! ანგხა სგშთოუპ... (იბეჯ
აილარყუშია) ქდგეი... ანგხა სგშთეიწეიტ. (ზეგვგ ვგლანგ
იხუაფშოუეიტ).

ყაიმეტხან. ზღვტა ჰაურა, დამერპატიე ბაადსკ
(ლგლახა ლგჯგშ ძატიუა), ქდგეი ანგხა სგშთეიწეიტ
ინამერპიეი!

ბიდა. სგშ, სგშ! ბაავგლი ყაიმეტხან, იიჰიექო ჰაჰაპ!

ლამშაწი (იბეჯ რხუქნე „ანგხა“ „ანცია“ ჰია აკვ
იჰიექოიტ. ხაჯტაგვ ყაიმეტხანგვ რგლახა რგჯგშ
რძატიუეიტ).

თამელ (აჩემანავ იფსკ შომაქხაზ აავუათანგ). ხაჯტა,
აძვ სზაავშ (ინამგ ვრბაიძანგ აჩემანავ იხვ-იქვ იახი-
შეეიტ. ჰასან დაავნალოიტ).

ჰახან (ეიგუში აშიახშია ინკარშინგ აჩემანავ დაი-
ხაგლოიტ). დეიციაოუმა აჩემანავ!

ყაიმეთხან. შეგშინ, უი დარპატეიტ, შთა...
რაც იხელამ.

ჰასან. ზაკუბეი უი, ყაიმეთხან!

ყაიმეთხან (ილჰაბ დაახებუშია). ყაი, აკვდ...
თამელ. ლამშაწი, ხუჭკ ულაქუა აახტიშ! |

ყაიმეთხან (აჩემაზავ დნეიხაგვლანე). ლამშაწი უგუ
აარლულანე, აბერეიტოი აამთა სეიბგანე სვგლოზარ ასეს
შუკუაკუა კურბანს იშუგყასწარა ჰია კათ (ფუთე ანააწ-
ლაცე). იუზიომი ლამშაწი, უგუ იანაგამი იშუგსჰიაზ?

ლამშაწი (იგუ იშოანაგავ დირდგრუეიტ).

ყაიმეთხან. შთა შეგშინ, აკვზარაც შიაციგშინ.

ჰასან. ლამშაწი, უშინ აჰაჰი, ანცია ურუკჰაიშაბ
(ლამშაწი ჰასან დვაიწაფუშუეიტ, ახა ევიზიომ).

ხაგჰა (აყუარდექუა დნარგბა-აარგბო). შიტიაქუა უხა-
წკე სკეიტ არახე! (ეიბარტიოიტ, ხაგჰა ლედა. თამელ
აჩემაზავ იაფხაშია დტიოიტ).

ჰასან. ზაკუბეი შშინ ყაიმეთხან, დარპატეიტ ევიტ
ჰია ბჰიონ!

ყაიმეთხან (დააქუახაშია). მომოუ, უი, აა...

ხაგჰა. ჰასან იზიცეკეიძაგუშოხეი.

ბიდა. უი, აა, აჩემაზავ ანგბა სეშთოუბ ევიტ ჰია
აკვ იჰიაქუან...

ჰასან. იშოფა უარა?

ბიდა. იფუალამშოი შუქუსკე ქდგეი აიზარაქვ
დრგლაგვლანე სუასა ირძახ ანგბა აშთასწეიტ, იზძახ
აძიერ უყაზარ ისმაჰაიტ უჰიან ჰია დგუქვუ!

ჰასან. ნას, სარა სოუბ ქდგეი იუასა ზძახ იჰიამა
არი.

ბიდა. აა, ნას, უი აკუხაბ. ქდგეი ანგბა სეშთეი-
წეიტ, უბრი აუბ სეზგო ჰია უაჰირაანდა აპატარა დაქვუნ.

ჰასან. ანცია უაჭებზიხა, ალაკუ სმაქაუი უეჭაქონსუაი
(ართ ანციცაეიო ხაჭა დნეინგ აბაზქუა ააციგრაგანგ უეჭაქონსუაი
მეთხან დაალგდგელოიტ).

ხაჭა. ყაიმეთხან ბხაწყკ სციეიტ, ბარა ბჯაბაა აყა-
რა ჰარა იპალშოაგუშომ, ახა აბართ ააბგდგელ.

ყაიმეთხან (ილგოშია ილგოშია). აყუდ ახაურფო
აკე უმგარ წასემ ჰია აუბ აკუმზარ შიარა იშთაშიცე-
ზგოზ (ათარაქუა აალგმხნგ ჩაერა ყაფშეკ ინგლაჰიანგ
ლჯგბა ინთალწოიტ, თამელ ბილა დიალაციყუსუეიტ).

ჰასან. აყუდ ანგქუშიფსა იშიანაჰიანგე ყაიმეთხან?

ყაიმეთხან. აყუდგგე იარა უბრიოუბ იაჰია. ანგბა შოი-
შითაზ იკკაძა იაიილნარგუეიტ.

ჰასან. ნას უაქიშთა ეიბანგჰიაშას იყარწოზეი ართ?

ყაიმეთხან. არი ამზგზ ლელუოუბ, აყუდ იზლასნარბო
ალა, აფსრაქუა ყანაწახეიტ, ანავს, უაეფე აჩგმაზავ გუაყ
იარა ზლგფხა ჰაურალა დგყოუბ; უაშითან ყუდლა ცქმა
ეილგრაგატიუბ, ახა ჰიარაყ ათახგმეკუა ვ-შტიაყ, აიჰაბი
აიწბი ნგჰაავატიფს იავაშოტ.

თამელ (ყაიმეთხან დციაციონანგ იხგ რწესუა ილა-
ქუა რეიცაყანგ დლგზუაფშოუან, ნას დვაწყანგ). ჰასან
არი ილჰიო ზეგგე მკუბ... ლამშაწი ანგბა იშთაზარგგ
უი ანგბა ამჩალა დგჩმაზავგემ, ამალა ანგბა შოიშითაზ იდგ-
რუან, დანგჩმაზავგბა დშიანგ უბრი აუბ სგზგო ჰია აჰიარა
დალაგუეიტ აკუმზარ.

ყაიმეთხან. აა ბარა! აჩგმაზავ იპეიეიტ, აყუდ იაჰი-
ეიტ, ახა უეიზგგე იზაიწომ.

ხაჭა (ლამშაწი დააყუნდ-ყუნდშია იბეგ ანლაჰა დნეი-
ხაგგლანგ თამელ იახა). უარა იუჰიო ზენმა დარგუაყუ-
ეიტ აბააფსგ უაყუწგრუაზეი შთა.

ჰასან. თამელ, უარა მაყანა უგაძოუბ, იალუდგრა-
გუშოზეი, დად.

თამელ (დგუანგ ალვი-ვეირა დახმავთუ). სატუ, უკუკუ...
სპიადომ. ამაღა აშტიაქუა მო აციქუა შიშერგტტაქუა
ზავ აკვ შიშიგბულო ზდგრუეიტ, სშიგჰიოიტ ატერშიალ
იაგარა საქუთიგშიტი!

ხეჭა. (დენდიგლწერც აში ანაღგრტგ აბღააქია
ინარკნგ). დიღა ქღგეი დააუეიტ, იშაფა იაჰჰიარი ხსა-
გგზმაღ! ჰასან, უარა აეთა ყუშულა უჰაზიაციამეია უბაწკვ
სციეიტ.

ყაიშტხან. ახნგრჰიტეი ყაიწარტი უიაციამეია ჰასან,
იახმა ახნგრჰიტეი იაშშოუზ.

ჰახან. შიანიგვლიშ, უი ჰიაციამეიარ დგშაფაჰაზაამგ-
არი. (ზეგავ აშიახმა იფშოუეიტ, ქღგეი დაავნალოიტ,
ადრუჰა ივავგლოიტ).

ქღგეი. უაა მშგებზიაქუა!

ზეგავ (ეიქუმერშიაქუა). ბზია უბაიიტ.

ქღგეი (აჩგმაზავ დნიბაგვლანგ). ლამშაწი უშოთა-
ყოუ? (ლამშაწი ილაქუა თგრხახა ქღგეი დიწაფშოუეიტ).

ხეჭა. ყაზაარახ იმოუ ეგავყამ, უბაწკვ სციეიტ.

ქღგეი. ლამშაწი, იუუაზეი, სუზმდგრუეი?

ლამშაწი (ატერგჰაია), ააი, აი ქღგეი!.. სგფს...
სგფსიტ! სუმშენ... სგფსერ იოოუაზეი აბააფსგ, უტიგავ ვა
სარგავ სუმშენ!

ქღგეი (უამაშია იბო). არი ზაკუზეი იიჰო მშიან?

ხეჭა (დააწყანგ). ქღგეი, უარა უშოეიბგოლ სარა
სგფსაიიტ, ჰაუშუაზარგავ ჰანურბოზარგავ უარა უნაჰაქვგ
ჰაკოუზ, უარა იშოუთახგუ, უბაწკვ სციეიტ.

ქღგეი. მშიან, ხეჭა, შიარი იშიჰიო სარა უამაშია იბ-
ბოიტ.

ყაიშტხან. იზიციეიდაგუშოზეი, იაშიგჰიოი! აჩგმაზავ
გუაყ დგყოუზ, არი ზგფშორა ათახგუმა, ახნგრჰიტეი ყაში-
წაროჰეი!

ქდეჯო (დგაჩამენგ). ართ ირპოო ზაკუსეი მშინე^{ქდეჯო}
ცქაო ისაშაი ისგდგებალაზ.

ჰახან. ქდეჯო, იყოუ უბომა, უარა შოგქუსგე ზნე
უასაკ უცეგრძეიტ (ხაგა დგუბაშანე დგგლოუპ), რაციაკ
საქია სროლძომ, უბრი ანება ამთასწეიტ ჰია აიზარაქოვ
იპალოუპეიტ. უაეივ არა ლამშაწი იუნე იცეგრძეიტ,
ყაიმეტხანგაგ აყუდ ანგქულგფსა, უი ოუპ იიაშთანგ აჩ-
მაზავ დყაზწაზ ლძეიტ. უტეგაგ ხერპაგას იყოუააიტ,
იგა, აჩმაზავგაგ დნგჰიანე ეიქურხაშაკ ით.

თამელ. ქდეჯო, სარა საზლაუპოო უბრი აუპ, აბრი
აყუდგრფავი ეგაგრთი ახნერპიტეივ ყაწატიუპ ჰია გუთვ-
ხას იროუხ, უბრი რზეყაწა, ნას სარა აფერშოალ იია-
გარა საქუთხოიტ. მამზარ ართ ამზგზ ზმოუ ახნერპიტეივ
ყაუშეყაუა აფერშოალ დიზააუგარ წასგმ ჰია სრეშოუამ.
ოუმა საქუშეიტ (ქდეჯო დხუცუეიტ).

ყაიმეტხან. ახნერპიტეივ ყაწაზარ, აჩმაზავ უსგაგ
დგბზიახოიტ, ნას აფერშოალ იზუუაზეი?

ქდეჯო (იხე დვახანგ). ნას, ყაიმეტხან, აყუდ იიაშთანგ
იაპოოუ ლამშაწი ანება შოიშთასწაზ?

ყაიმეტხან. იამპიაეუა, ეილგრკკა იამპიეი ბაათესგ!

ქდეჯო (დგჩოშია) ჰა, ჰა, ისპოო შიაპაუამა. აია-
შთანგ ლამშაწი სარეი ჰაიგულაციან, სუასა-ჩახ, სქოაწა-
ხუ ძანგ იმჭარგაგ ყალონ, ახა უი იაზააუაზეი. უასაკ
აზე ლამშაწი სარა დეიმგსწეარგმ. ამალა იეიდგრუაზააიტ
იახარნახეს ყუდგრფავ ლპიატივ ხასწომ. (ზეგაგ ნეი-
ხუაფშოგ-აიხუაფშოუეიტ) ლამშაწიგაგ დანგჩმაზავხა სუა-
სა იიძახ ანება ამთასწეიტ ჰია იაპახან აზე, დშიან
დპატიეიტ, სარა აიზარაყენე უი ზრგლასპიაზ ალგაქ დშიანგ
დციგრძეკ ჰია აქუშზარ, იწაბერგნე ანება ამთასგმწაძეიტ
(ზეგაგ რქოქუა რაპანე იაანხოიტ, ირპიარა რქვამშეი).

თამელ (დააწყაანე ინაპე ყაიმეტხან ილგქურხხო). აბრი
აქუშეი იშეასპიოზ, აყუდგრფავ ეგალგზდგრუამ ჰია!

უიზუთხან (შთახალა აშთახა დცო). სარქი, რსტერუაჟი
 ზეი აჩემაზავ იპიეიტეი! ზიხლონიტეა

ხაჯა (აფგრაპია დნაღდელანე ლმახუარ ანკე-
 ლანე). ისბაროუზეი ზახაძუზეი, ანეზა შიეშთოუბ ჰია ჰენე
 ჰაბაჰქუა ბემანე ბციოტეი!

უიზუთხან. იუაბწოზეი მშთან, ხაჯა, ბხაგახამი, სკო-
 ჟთა ფებეიოიტ! (ეიბარხზოიტ, ეგაგრო ზეგაგ ვაჩამენე
 იფშოუეიტ).

თამელ (იბეგ ჰარაკძანე). არი ზაჰაუა ეხაარნახეს
 ყულდერუავი ფშოვი რჰიატეგ ხაშიეშქან!

ა ფ ა რ დ ა .

თაქვფხეკეუ არედაქტორ მ. გოჩუა.
 ატეხრედექტორ ვ. კაკალია.
 თაქვფხეკეუ აკორექტორ ვ. კიუბ.

აკვფხარაზე ირუთოუბ 4/ა, აკვფხარაზე ანაჰე აწავუბ 21/ა1—1938 შა.
 აკვ. აჰ. 62x94 ს/მ. 4,5 კვფ. ბლაჰე უჰ. 34,272 ფერ. 6ბ. კვფ. ბლა.
 აჰუ. აზაკაზ ჰე 5345. ატირაფე 3000. აფლიტ ჰე 715.

ირაკვფხიტ აგაზეთქუა „სოფეტსკაია აბზაზიეი“
 „აფსნე ყაფნი“ რაკვფხართაჰუ.

ახე 1 მათკ.

581020
საქართველოს
საბავშვო ლიტერატურის
ცენტრი

52657/37

დ. დარსალია
СБОРНИК ПЬЕС